

KOOLILASTE AJAKIRI

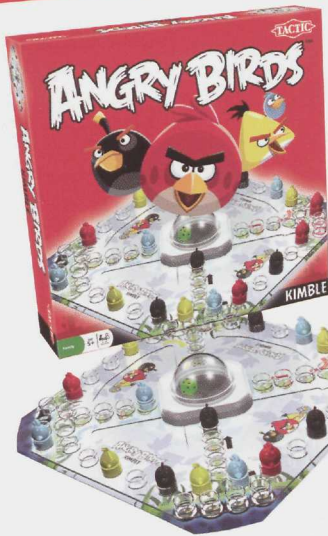
HIND 2,24 €

09
2013

HEALAPS

AUHINNASADU

Mõlkky õuemängud võitsid **HUGO SOOÄÄR** Rikassaarelt ning **AALIKE** ja **ARP APALEV** Vihasoolt. Parimad kosmonaudimängude soovitajad ja Angry Birdsi mängude võitjad on **ELISABET HEIN** Jõgevast, **TRIIN SOOÄÄR** Türi vallast ja **MARIANNE LAPIN** Naisteväljalt. Suviste meelelahutusmängude leiutajatest saavad UNO kaardid **HEILI REBANE** Tallinnast ja **TRIIN SOOÄÄR** Järvamaalt.

REKATO
nüüd mängime...

MÕNUSAT JA ASJALIKKU KOOLIAASTA ALGUST, ARMSAD SÕBRAD JA SUGULASED!

Küllap on kõigi koolilaste päikesepatareid nüüdseks rõõmsalt energiat täis laetud ja koolitöö laabub lahedamalt kui kunagi varem!
Meil aga on aeg välja kuulutada suvenumbrite võistluste võitjad. Nagu ikka, toimetame lõuna-eeslaste auhinnad **Tartu O. Lutsu nim. Keskraamatukogu lasteosakonda (Kompanii 3/5, Tartu)** ning Põhja-, Lääne- ja Ida-Eestis elavate laste preemiad ootavad neid **Kullo Lastegaleriis (Tallinn, Kuninga 6)**. Kellel on muid soovide ja ettepanekuid, neil palume need toimetusele saata e- või tavaposti teel!

Kooliteele astujaile kergest sammust ja palju rammu soovides, lgavesti Teie Triibu-Liine

Barbie

Rimonne auhinna – Mix and Match Barbie – võitjad on **JANE JOHANSON** Aakrest, **ELISABET HEIN** Jõgevast ja **MERELI MÖTTUS** Elvast. Barbinduse ergutusauhinnad saavad **ROMET NURMSALU** Türiilt ja **AULIKE APALEV** Kuusalu vallast.

Juunikuu ristsõna-plaadi võitis **KELLI LATIK** Kolgalt, juulikuu ristsõna lahendajatest soosis loosiõnn **KARLOTTE BOITŠUKKI** Sakust ja **MARIN VILKU** Pärnumaalt.

Lembitu-mõistatuse lahendajaist saavad auhinnaraamatud **KRISTIINA VESKIMÄE** Türiilt **PILLE MARKOV** Pukast ja **EVA MARI SILM** Randverest.

Juuniriini õigete lahenduste saatjast võitsid preemiaraamatu **MARKUS SEPP** Järvakandist ja **LIIS TAMM** Laevast, juulikuu viktoriinivastuste nobedaim läkitaja oli **LIISBET VILU** Sõmerult.

Täname Kultuuriministeeriumi, Kultuurkapitali ja Hasartmängumaksu Nõukogu. Suur aitäh Haridus- ja Teadusministeeriumile, kes tellis ajakirja meie põhikoolidele!

LAHEDAT LUGEMIST

- Elisabeth Viilu mutimuinasjutt — 4
- Kristo Madissoni kooliluuletus, Tõeleid Liira seenelkäigulugu — 5
- Katariina Külma eesti muinasjutt — 6
- Ombudsmani kirjandusvõistlusel — 8
- Ilmar Tomuski uus Volli-jutt — 10
- Kirjalaps Liisa-Marie Lääne ponilugu, Triinu Tõntsi lumivalgekestejutt — 12

GALERII

- Kullomaja Suurnäitusel — 13

MAAILM MEIE ÜMBER

- Tore loodus: Mai Zernask kannikestest — 14
- Tere, lind! Peep Veedla must-foonekurest — 16

- Järjehoidja — 18
- Vahva vahetund Suuremõisas — 20
- Poster 1: „Lennukid“ — 21
- Poster 2: Cimorelli — 22

TEE ISE!

- Osavnäpp: Lully Gustavsoni järjehoidja — 25
- Mustkunstnik Ande kaarditrikk — 26

- Irise kingamaaling — 27
- Sandra sööginurk: šokolaadiruudud — 28

NUPUTA JA NAERA!

- Ristsõna — 29
- Lembitu mõistatus, viktoriin — 30
- Paetisme — 31
- Naeru-uss — 32

ELUMELU

- Uudised: Estonia 100, Steni võistlus, joonistuskonkurss — 33
- Koolielu: Hanna Miller pärimuslaagrist — 34
- Kirjalaste mõistatusi — 35
- Thomas Scheileke koomiks — 36
- Kinouudised: „Lennukid“ — 37
- Hobid ja huvid: Anna-Maria intervjuu Margo Asteniga — 38
- Siit ja sealt: pandad, nimed, rekordid — 39
- Sõber Veltzi rokikool: Genesis — 40
- Autonimedest: Rambler — 42
- Barbindus: Turboenergiline Max Steel — 43
- Rekato: Kurjalinnud ja teised tegelased — 44

Ajakiri Hea Laps ilmub 1994. aastast

Väljaandja: MTÜ Hea Laps
Harju 1, 10146 Tallinn, tel: 631 44 28
e-post: toimetus@healaps.ee

Peatoimetaja: Leelo Tungal
Kujundaja: Vivika Kalt
Levi: Anna-Magdaleena Kangro

Trükk: Reusner AS
Ajakiri Hea Laps on autorikaitse objekt

Tellimine ja info: www.healaps.ee
meili teel tellimine@healaps.ee
ja Eesti Posti koduleheküljelt
Hind üksikmüügis 2,24

Kaaneplilt: Meelis Arulepp

KUIDAS MUTT MEHELE LÄKS

Leida Olszaki eriauhind Sten Roosi muinasjutuvõistlusel

Elisabeth Viil Kohtla-Järve gümnaasiumi 5.b klassist

Elas kord mutt, kes tahtis kangesti mehele minna, kuid ta ei teadnud, kellele. Ta küsis nõu oma sõbralt hiirelt. Hiireke ütles vurre võbistades: „Mina soovitan sul abielluda päikesega. Päike on nimelt hästi soe ja kui sa talle mehele lähed, siis saad kogu aeg sooja.” Mutt leidis mõtte hea olevat, kuid otsustas siiski kellelki veel küsida.

Just siis kuulis ta oma pea kohal tümpsumist. „Ahaa, vana semu karu tuleb,” mõtles mutt ja hüüdis kõva häälega: „Hei, karu! Mis sulle kõige rohkem maailmas meeldib?”

Karu kuulis seda ja hüüdis vastu: „Tere-tere, mutt! Mulle meeldib maailmas kõige rohkem päike! See on nii valge ja muudab kõik nii rõõmsaks!” Mutike ütles aitäh ja mõtles kellelki veel küsima minna, kuid vahepeal oli juba päris pimedaks läinud.

Mutt mõtles: „Pole viga, ootan õige öökullionu ära, tema on väga tark.”

Varsti kostiski maa pealt tiibade vihinat ja metsakaku huikamine algas. Mutike rõõmustas ja hüüdis: „Tere ööd, öökullionu! Tead, ma mõtlesin mehele minna,

ainult ma ei tea, kellele. Äkki oskaksid soovitada?”

Öökull vastas: „Uhuu, uhuu, kõige kaunim on kuu! Kui sa kuule mehele lähed, siis saad endale palju tähelapsi.” Mutt tänas abi eest ja mõtles: „Mitu pead on mitu pead – kui koidab hommik, küsin veel leevikeselt, ja tema arvamus otsustab asja.”

Tal ei tulnudki kaua oodata, peagi kostis tema pea kohalt vidiit-vidiit ning mutike hõikas: „Ahoi, linnuke! Kas sulle meeldib päike?” Linnuke laskus madalamale ning trillerdas: „Mulle meeldib päike väga! Ta värvib marjad kenasti punaseks ja siniseks, ning meie saame kõhud marjaseemneid täis.” Mutt mõtles: „Nüüd on asi otsustatud!” ning pistis pea mullast välja. Kuid kohe, kui ta seda oli teinud, võttis teda vastu nii ere päikesevalgus, et ta tõmbas pea tagasi. Ta proovis veel kord, aga kui sama asi uuesti kordus, löi käpaga ja lausus: „Ah, igauks jäägu oma liistude juurde – niikuinii on kuuga sama lugu, ja pealegi – mulle ei meeldigi maa peal olla.”

Peagi kohtas ta kena mutinoormeest. Mutinoored abiellusid ning kui nad veel ära pole surnud, siis elavad nad maa all siia maani õnnelikult.

ISAGA SEENEL

Tõeleid Liira Võru Kreutzwaldi Gümnaasiumi 6.a klassist

Läksime 1. septembril perega metsa seenele. Me jagunesime rühmadesse. Väike õde läks koos vanaemaga, suur õde emaga ja mina läksin koos isaga. Meie isaga tahtsime soosaare peale minna. Teel sinna korjasime seeni ja siis sai ämber täis. Peitsime ämbri koos seentega sõnajalgade alla. Siis läksime sihti mööda edasi. Kõndisime tükk aega.

Mina küsisin isa käest: „Millal me juba kohale jõuame?”

Isa vastas: „Kohe jõuame soosaare peale.”

Jõudsime soosaarele ja kui me edasi läksime, siis nägime jälle seeni. Seal oli väga palju kukeseeni ja halliseeni. Siis me korjasime natuke aega. Isa rääkis mulle, et ta teab head seenekohta selle saare peal ühe vana lauda varemete juures. Nagu isa ütles, nii ka oli – seal kasvas väga palju kukeseeni. Siis korjasime kõik seened ära.

Läksime isaga saare pealt minema. Isa vaatas, et kuhu see siht kadunud on. Ta mõtles veidi ja läksime edasi. Peagi sattusime uuele soosaarele. Isa ütles: „Sellist saart ma küll siin varem näinud ei ole.” Seal saarel olid suured hallid seened, mis ei olnud ussitanud. Meil olid ämbrid täis ja panime seened särkide sisse. Läksime edasi, aga pinnas läks väga halvaks. Isa ütles, et me oleme eksinud. Ta mõtles natuke aega ja ütles, et selle oja järgi peaks koju saama.

Hakkasime edasi liikuma. Natukese aja pärast jõudsime mingi postini, kus oli silt: „Seis, Läti piir!”

Istusime maha ja mõtlesime, kummale poole mööda piiri minna. Mina ütlesin, et paremale, sest sealpool peaks olema üks kruusatee. Isa arvas sama mis mina. Me hakkasime liikuma, läksime ja läksime, aga pinnas muutus nii halvaks, et isa käis kolm korda ninali. Ta ütles: „See on mädasoo.” Ma kartsin, et me ei pääsegi enam üldse mädasoost välja ja telefoni aku oli ka tühi. Siis kõndisime umbes kaks tundi, hoidsime lepavõsast kinni, et mitte sohu sisse vajuda, ja nägime lõpuks kruusateed.

Meil oli nii hea meel, et läksime edasi jooksupäevaga. Kummikud olid ääreni vett täis, kallasisime vee kruusateele. Järele jäi kaks sellist loiku, nagu oleks keegi kruusateele pissinud.

Jõudsime koju ja teised küsisid, miks meil nii kaua aega metsas läks. Siis rääkisime neile selle loo. Pärast tõi isa autoga ära ka sõnajalgade alla peidetud seened.

ESIMENE KOOLIPÄEV

Kristo Madisson Olustvere põhikooli 7. klassist

Kõnnin mööda kooliteed,
sinine on asfalttee.
Lapsed kõnnivad mu taga,
üks hüüab: „Ära jää maha!”

Jõuan koolimaja ette,
mõtlen: nüüd see aeg on jõudnud kätte.
Teen siis ukse lahti,
hirm kaob salamahiti.

Olen klassiukse taga,
vajutan nüüd linki.
Lähen sisse, istun sobivasse pinki.
Õpilased minu järel
istuvad kõik, meel on ärev.

Lõpuks lõpeb koolipäev,
väsinuna koju läen.
Heidan lõpuks magama,
sest see päev oli väga väsitav.

Anna Ogneva Musfarnäe Laste Loomingu Majast

Eesti „muinasjutt”

Eesti Lastekirjanduse Keskuse keeleauhind tänavusel Sten Roosi muinasjutuvõistlusel

Katrina Külm Tartu Katoliku Hariduskeskuse 9. klassist

Hädaabikeskusesse helistas kolmapäeva õhtul keegi proua Peterson, kurtes, et temal ei olevat Kuusekese tänaval kuuendas trepikojas juba neljandat päeva sooja vett. Tema sõnul oli ta kirjutanud ta mitu kirja ka tarbijakaitseametisse, kuid mingil kummalisel põhjusel ei olevat keegi seal tema abipalvetele vastanud. Läksime oma kaamerate, mikrofonide ning märkmeblokkidega Kuusekese tänavale, et uurida, kas lugu on tõesti nii kohutav kui proua Peterson väidab.

Kuusekese tänavale kuuendasse trepikotta saabudes hakkab silma see, et kõik mööbliesemed proua Petersoni korteris on tõstetud põrandast vähemalt viiekümne sentimeetri kõrgusele. „Ronige ruttu siia köögikapi peale,” kostab teisest toast kahe naisehääli ning mööda söögilauda ronib esikusse ka proua Peterson ise. Meie küsimuse peale, milleks sellised ettevaatusabinõud, vastab ta uljalt: „Rotid. Need on siin korteris sama suured kui traktorid. Muidu ei olekski midagi, eks ma ole oma eluajal teisigi rotte näinud, aga

need rotid tunduvad olevat natuke teistsugused. Nad nimelt söid ära mu abikaasa mõlemad suured varbad.”

Vestlust jätkame, kui kogu võttegrupp on ennast mahutanud köögikapile. „No selles majas elamisel on veel teisigi miinuseid,” jätkab proua Peterson. „Katus on vist vanadusest pehkinud ning laseb seetõttu vihmavett läbi. Pärast kolme päeva järjest tormiseid ilmu oli vannituba nii läbi ligunenud, et vannis, põrandal ja seintel hakkasid kasvama seemed,” viipab ta bravuurika žestiga vannitoa ukse poole. „Kord ei olnud meil kodus midagi süüa ning siis ma võtsin ja praadisin neid seeni mehele. Ma ise seeni ei söö, aga mehele maitsevad väga,” osutab ta elutoa lillisel diivanil tekiga kaetud liikumatult lebava jässaka mehekogu poole. „Sellest ajast peale, kui ma talle õhtusöögiks neid seeni pakkusin, pole ta ennast liigutanud. Sellest saab nüüd kuu aja pärast kaks ja pool aastat. Aga las ta magab, mehe palk laekub talle ikkagi iga kuu arvele. Mu mees töötab nimelt poliitikuna.”

„Aga mis ma siin ikka ainult endast vatran, lähme kaeme ehk selle vannitoa üle,” pakub proua Peterson ning ronib auklike roheliste sokkide kribinal mööda kohvilauda põrandat vältides edasi vannituppa. Seal avaneb meile meeliülendav pilt. Terve vannituba on täis seintest ning põrandast välja kasvavaid erinevates toonides seenekesi. „Meil käis kunagi isegi mingi botaanikaprofessor neid erinevaid seeni pildistamas,” jätkab proua Peterson, kui on meil lasknud vannituba juba tükk aega uudistada. „Ma pakkusin talle siis külalislahkelt seesenuppi, sellest ajast saati magab temagi juba kuuendat kuud meie köögis.”

Vannitoas asuvast vannist paistab välja kellegi meesisiku pruun saabas. „Ah jaa, see on Vitali, meie üürnik,” teeb proua Peterson meid mehega tuttavaks. „Kummalisel kombel ei ole ka Vitali pärast seeneomleti söömist enam liigutanud, sellest saab nüüd juba kolm kuud,” murrab proua pead. „Aga keegi ei ole teda selle aja sees veel taga otsimas käinud, nii et las ta veel puhkab rahus. Vitali saabus siia pärast majanduslangust. Meil mehega läks rahaga natuke kitsaks ning siis otsustasime oma vannitoa välja üürida. Ja soovijaid oli palju. Üks kandidaat, mingi äsja töö kaotanud putukatorjevahendite katsetaja, soovis isegi meie riidekappi elama asuda, aga ma ütlesin pärast mõningast mõtlemist ära. Natuke imelikuks oleks läinud, kui keegi oleks minu pesusahtlis öösiti ringi kobistanud või seal hommikuti muna praadinud,” naerab proua Peterson.

Kuid vanadaam ei lase meie mõttelõngal katkeda ning jätkab: „Oh, siin majas saab alati hullemaks minna. Ühel hommikul avastasin oma keldrist kuus kodutut, kes olid sooja saamiseks teinud keset keldri-

põrandat meie viimastest talvekartulitest suure lõkke. Õnneks läksin õigel ajal keldrisse ning jõudsin juba üsna röömsalt lae alustalasisid limpsiva tulekahju oma villase alusseeleku abil kustutada. Minu meeleheitlik kriiskamine vaeseid mehi õnneks üles ei äratanud, vaid pani nad ehk veel sügavamaltki magama. Alguses küll imestasin, kuidas saab meestel selline raske uni olla, kuid kodutuid lähemalt uurides selgus, et kõik kuus olid täis kui tarakanid. Küllap olid nad maitanud meie talveks sissetehtud kirsiveini, mida keldriülitel leidis veel hulganisti, kuigi käes oli juba varajane kevad. Olin kirsiveini maitsestanud ka natukese rotimürgiga, kui rotid hakkasid sügisel talvevarude kallale kippuma. Loodetavasti ei pannud ma seda liiga palju, sest kuigi intsidendist on möödas juba kolm kuud, magavad kõik kuus meest ikka veel sügavalt meie keldris.”

Kella vaadates on vahepeal selgunud, et oleme proua Petersoni korteris veetnud aega üle tunni. Meie arglikud katsed korterist lahkuda ei lähe korda, proua Peterson lukustab välisukse.

„Oi, mul on alati külaliste üle nii hea meel, mulle meeldib kohutavalt suhelda,” kiidab vanadaam innukalt. „Kord eksis meie trepikotta üks postiljon ära ning ma kutsusin ta siis meile külla. Minu pakutud seeneomletti ta süüa aga ei soovinud ning üldse oli ta, vaeseke, väga närviline, vaatas kogu aeg kella ning kõõritas akende poole. Pärast seda, kui olime temaga viis tundi juttu ajanud, hakkas tal järsku väga kiire. Ta proovis välisuksest lahkuda, kuid ma olin selle rumala peaga lukku keeranud ja võtme kusagile kapisügavusse toppinud. Postiljon avas selle peale minu magamistoja akna ning hüppas viiendalt korruselt alla. Viimast korda nägin teda mööda autoteed kaugusesse jooksmas ja meeleheitlikult kisendamas. Isegi oma igakuist sokimustri-ajakirja ei saanud ma temalt kätte,” lõõbib proua Peterson ning suleb samal ajal välisukse suure tabalukuga. „Ega te ometi seeneomletti soovi?” naerab ta kurjakuulutavalt.

OMBUDSMANI KIRJANDUSVÕISTLUSELT

Ombudsman on kena ja keeruline sõna ning tähtis amet. Eesti keelde tõlgituna oleks see õigusvahemees. Ombudsmani tööks on üle vaadata bürokraatiaga kimpu jäänud kodanike kaebusi ja muresid. Maailma esimene ombudsman asus tööle Rootsis juba aastal 1809. Eestis tegutseb ombudsmanina õiguskantsler, kes muude tegemiste kõrval korraldas kevadel ka kirjandusvõistluse koolilastele. Konkursile laekus 283 tööd ning tunnustuse pälvis 20 noort kirjutajat. Siit leiata väikese valiku parimatest värssidest.

HIRM

Vaikus, pimedus, kurjus, öö,
 ämblikud, keemia kontrolltöö,
 tulevik, vaimud, närv ja lava,
 konnad, teed, sassiläinud kava.

Künkad, mättad, autod, rongid,
 lennukid ja avariitsoonid,
 füüsika tunni iseseisev töö,
 kui kellelgi on ümber pommivöö.

Nõelad, armastus, kurjad sõnad,
 murdunud hing ja pangalaenu võlad,
 kuriteopaigad ja politsei,
 kui keegi võõras hüüab „heil!“

Halb wifi ja kalasorbett,
 tähtsad kohad, verepipett,
 rasvavoldid ja tselluliit,
 rannahooaeg, liiga kõva beat.

Välk ja äike, põrgupiinad,
 mürgid, rohud, kanged viinad,
 voodis elutsevad kirbud –
 need on minu suurimad hirmud.

Eva-Britta Simson Türi Põhikool 9.c klassist

HIRM

Kui ma väike olin,
 kartsin kurje kolle.
 Aga praegu mureks mul –
 tõesti asi täitsa hull –
 on hoopis hulkuv pätt,
 tuleb, näitab oma kätt.
 Võtab ära telefoni,
 minust üldse ta ei hooli.
 Millega saan helistada linna,
 mis kell on vaja trenni minna?
 Telefoni saan ehk uue,
 aga hirm ei kao mu juurest.

Ili Martiina Vaikmaa Jakob Westholmi Gümnaasiumi 3.a klassist

HEAD LAPSED – NEED KASVAVAD VITSATA

Kas lastele on vaja valu?
Ei, nemad seda eal ei talu.
Head lapsed need saavad ka
ilma vitsata hakkama.

Mis siis, et mõned ka
vahel halvasti käituvad.
Siiski neile vaja pole
vitsa anda, oi, see on kole.

Vitsata on lastel hea,
pole vaja murda pead,
et kas selle tembu eest,
sulle vitsa antakse?

Triin Sild Miina Härma Gümnaasiumi 6.b klassist

MINU MURED JA HIRMUD

Muresid on palju,
need on rasked kui kalju.
Mure vajab vaheldust,
kes küll leiaks lahendust?

Kardan kiile,
kardan siile,
kardan tonti,
kardan konti.

Hirmul ikka suured silmad,
õues on ju halvad ilmad.
Püüan saada hirmust üle,
leides emme pehme süle.

Anni Kutser Tallinna Kuristiku gümnaasiumi 4.a klassist

MINU MURED JA HIRMUD

Mured ja hirmud
kõigil on need.
Mõnel hirmuks on parmud
ja teisel tuline tee.

Minu mured ja hirmud
on suured ja väikesed.
Need väiksed kui kirbud
ja suured kui päikesed.

Need kirbu suurused
on näiteks ämblikud.
Aga päikese suurused
on äike ja pimedate varjud.

Eelnevad olid hirmud,
nüüd jutustan muredest.
Ei meeldi mul märjad ilmad.
Kurb on lahkuda kodukesest.

Kõige suurem mure ja hirm
on jääda ilma kodust.
Ning emast ja isast ja õest,
kõikidest lähedatest.

Rahel Kirs Kuressaare Gümnaasiumi 4.c klassist

LAPSED ON ERINEVAD

Kõik lapsed on erinevad:
näiteks Mallele meeldib kala,
Merka näkitseb koogipala,
kuid Kallele meeldib supp.

Iga laps vajab sooja paitust
ja elu on palju vingem,
kui lapse väikest hinge
ei vaeva kurjus ja laitus.

Ralf Abel Ristiku Põhikooli 7. a klassist

Volli on direktori asetäitja

B. Bachmann

Kunstistuudio Lostgalerii

Ilmar Tomusk

Onu Henri oli väga tore mees. Ta oli muidu ka tore mees, aga eriti tore oli ta sellepärast, et ta oli Henri isa.

Mõnikord mõtles Volli selle üle, et kuidas saab üks Henri olla teise Henri isa. Sest oleks ju väga naljakas, kui tema kasvab suureks ja saab isaks ja tema poeg on samamoodi Volli nagu temagi. Mis siis juhtub, kui ema tahab, et Volli sööma tuleb? Siis ta kutsub Volli sööma, aga tegelikult tulevad sööma mõlemad Vollid ja siis ei tea, kas neile üldse sööki jätkubki.

Ja mis saab siis, kui ema ütleb: „Volli, palun vii prügi-ämber välja!”

Siis jooksevad mõlemad Vollid kööki ja hakkavad prügi-ämbrist välja viima, aga kahekesi on seda väga tobe teha.

Onu Henrit sellised asjad ei häirinud ja sellepärast oli ta pannud oma poja nimeks samuti Henri. Volli teadis seda sellepärast, et ta käis Henriga samas klassis ja Henri oli tema sõber.

Tegelikult käis nende klassis veel üks Henri, aga tema ei olnud Volli sõber.

Sõber Henri isa oli ärimees. Ise ütles ta, et ta on ettevõtja. Võib-olla oligi see tema kohta parem sõna, sest ta võttis kogu aeg igasuguseid asju ette. Mõnest asjast ei tulnud midagi välja ja siis läks onu Henri ettevõtmine pankrotti. Aga mõni asi läks tal päris hästi ja siis sõitis sõber Henri koos isa ja emaga Egiptusesse puhkama.

Kui Vollil sai esimene klass läbi ja algas suvevaheaeg, võttis Henri isa ette sellise vahva asja nagu jäätise-müümine. Ta arvas, et kui on suvi, siis tahavad lapsed jäätist. Ja kui ta paneb kesklinna tänava äärde oma jäätisekioski, siis peavad kõik isad ja emad, kes sealt oma lastega mööda lähevad, lastele jäätist ostma. Sest kui sa lähed jäätisekioskist niiviisi mööda, et jäätist ei osta, siis hakkavad lapsed jonnima. Henri isa teadis, et isad ja emad ei taha teistele näidata, et nende lapsed jonnivad. Sellepärast ostavadki nad oma lastele jäätist.

Ühel päeval ütles Henri Vollile, et ta läheb isale appi jäätist müüma.

„Kas sa saad päriselt jäätist müüa?” imestas Volli.

„Saan küll,” vastas Henri, „isa lubab mul inimestele jäätist anda ja õhtul aitan ma tal raha lugeda.”

See asi tundus Vollile ütlemata põnev.

„Kas ma tohin ka kaasa tulla?” uuris Volli.

„Ma pean seda isa käest küsima,” vastas Henri.

Henri isal ei olnud selle vastu midagi, kui ainult Volli isa ja ema teda lubavad. Aga ta ütles, et igaühest peab jäätisekioskis kasu olema.

„Kui Volli aitab laudu puhastada ja kioski juurde maha visatud jäätisepabereid koristada, siis võib ta meiega tulla küll.”

Järgmisel hommikul sõitis Henri isa autoga Volli maja juurde. Volli isa ütles Henri isale tere ja aitas Volli autosse.

„Õhtul kell kuus oleme tagasi,” lubas Henri isa.

„Nii hilja,” imestas Volli isa, „mida siis laps vahepeal sööb, kui ta nii kaua kodust ära on?”

Henri isa hakkas naerma.

„Ära selle pärast muretse, Volli töötab ju jäätisekioskis.”

„Olgu pealegi, ühe päeva võib ka ebatervislikult toituda,” nõustus isa.

Kui tema väike oli, oleks ta tahtnud kogu aeg jäätist süüa, aga seda sai väga harva, võib-olla ainult korra kuus. Muul ajal söödi nende peres makarone või kartuleid, mis polnud üldse nii head kui jäätis.

Kui Volli koos Henri ja tema isaga jäätisekioski juurde jõudis, oli selle juures juba väike järjekord. Ilm oli väga palav ja kõik tahtsid jäätist. Mõned lapsed olidki juba jonnima hakanud ja see meeldis Henri isale väga.

Henri isa hakkas neile jäätist müüma ja inimesed hakkasid seda kohe sealsamas sööma. Mõned viskasid oma jäätisepaberi prügikasti, aga teised ei saanud aru, milleks kioski kõrvale prügikastid pandud on. Nemad viskasid oma jäätisepaberi kioski kõrvale murule. Vollil oli selle üle väga hea meel, sest nii sai ta päris tööd teha. Ta lippas jäätisepaberi juurde, napsas selle näppude vahele ning viis prügikasti.

Onu Henri jäätisekioski kõrval olid ka mõned lauad ja toolid, kus samuti sai jäätist süüa. Kui kellelgi juhtus äpardus ja jäätis lauale tilkus, võttis Volli pärast niiske lapi ja pühkis laua puhtaks. Tal tuli see hästi välja, sest onu Henri oli talle õpetanud, kuidas seda teha.

Paari tunni pärast teatas onu Henri, et selleks päevaks tellitud jäätised on peaaegu ära müüdud ja ta peab kiiresti jäätiselattu sõitma, et sealt uued jäätised tuua.

„Sina jääd siia minu asemele direktoriks,” ütles onu Henri oma pojale Henrile. „Ja sina, Volli, jääd direktori asetäitjaks. Mina olen poole tunni pärast tagasi.”

Henri isa auto oli sealsamas kaubanduskeskuse parklas. Ta läks auto juurde ning sõitis minema.

„Mul on pissihäda,” ütles Henri varsti Vollile, „ma pean kaubanduskeskusesse pissile minema. Kas sa saad vahepeal ise jäätist müüa?”

„Muidugi saan,” kinnitas Volli, „ma olen ju direktori asetäitja.”

Henri lippas kaubanduskeskusesse, Volli aga läks tema asemel leti taha.

Järsku läksid Volli silmad suureks nagu tõllarattad. Jäätisekioski poole kõndis pika ja hooga sammuga üks väga tuttav onu, keda Volli oli mitu korda televiisorist näinud. Aga päriselt polnud ta teda mitte kunagi näinud.

„Kas jätsi saab?” küsis onu.

Volli oli tuttava onu nägemisest täiesti ähmi täis ega

saanud esialgu sõnagi suust. Ta oleks justkui jõuluvana näinud. Tegelikult oleks ta justkui kümmet jõuluvana näinud, kes kõik tahavad talle ilma luuletust lugemata hiigelsuuri puldiga autosid ja helikoptereid kinkida.

„Hmm,” tegi onu, „jäätist nagu on, aga müüjat ei ole.”

„Mina olen,” pääsesid Volli häälepaelad lahti.

„Sina oled müüja?” imestas mees.

„Tegelikult ei ole,” vastas Volli, „tegelikult olen ma direktori asetäitja. Aga ma võin sulle jäätist müüa küll, sest direktor läks pissile.”

„Kui vana mees sa siis oled ka?” muheles Volli esimene klient.

„Kaheksa,” vastas Volli, „septembris lähen juba teise klassi.”

„See on täitsa kõva sõna,” kiitis mees. „Anna mulle siis üks „Vanilla Ninja”.”

Volli koukis jäätisekasti põhjast viimase „Vanilla Ninja” ning ulatas selle ostjale.

„Mis see maksab?” uuris ostja.

„Ma ei tea,” vastas Volli, „see on mu esimene jäätis.”

„Pole lugu,” lausus mees ja ulatas Vollile kaks-kümmend viis krooni, mis oli peaaegu viis korda rohkem, kui jäätis päriselt maksis.

„Tagasi pole vaja,” lausus ta. „Ja õpi koolis hästi, võib olla saad siis järgmisel suvel juba direktoriks.”

„Aitäh,” vastas Volli, „aga tegelikult tahan ma leiutajaks saada.”

„No siis saad leiutajaks,” nõustus mees ning seadis end minema.

„Kas sa müüsid ka?” uuris Henri, kes hetke pärast oma pissimisretkelt tagasi jõudis.

„Müüsin,” lausus Volli õhinal, „ühe „Vanilla Ninja”.”

„Ainult ühe!” imestas Henri. „Aga mille üle sa siis nii õnnelik oled?”

„Sa ei tea, kellele ma selle müüsin,” seletas Volli.

„Noh, kellele siis?” ei saanud Henri ikka veel Volli õhinast aru.

„Tanel Padarile,” teatas Volli piduliku häälega. Volli teadis väga hästi, et Tanel Padar on ka Henri lemmiklaulja.

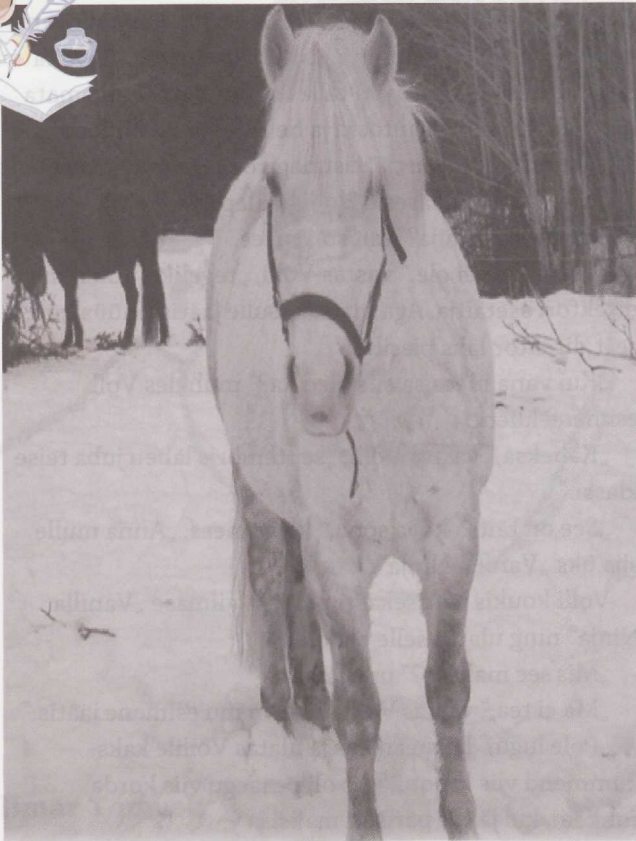
Henri vajus näost täiesti ära.

„Pidi mul just sel ajal see tobe pissihäda tulema,” oli ta kurb, „ma oleks vabalt veel viis minutit jaksanud kinni hoida. Aga nüüd ma ei näinudki elus Tanel Padarit.”

„Ära kurvasta,” lohutas Volli Henri, „mina nägin teda. Tahad, ma räägin sulle, missugune ta oli?”

„Muidugi tahan,” vastas Henri.

Kui Henri isa varsti uute jäätistega kohale jõudis, istusid Volli ja Henri kioski taha muruplatsile jäätist sööma ning Volli rääkis Henrile, missugune on päris elus Tanel Padar.

VÄIKE VALGE PONI

Liisa-Marie Lääne
Laagri koolist

Ma räägin teile loo oma armastast valgest ponist Jukust. Ta on selline paharett! Kui ta midagi teinud on ja teda karistada tahad, siis on see võimatu, kuna ta vaatab sulle oma ilusate tumedate silmadega otsa.

Kord hammustas see paharett ühte väikest tüdrukut kõrvast ja neelas vist kõrvarõnga alla. Igatahes jäi kõrvarõngas tagaotsitavaks. Kui ma

Jukule koplisse järele lähen, jookseb ta hirnudes mulle vastu. Ilmselt ta teab, et minult saab ta leiba. Kui ma kõnnin, tuleb ta mulle järele, kuni avastab, et nina ees on heina.

Juku on lahe poni, vaatamata ta pättustele – näiteks galopi ajal perutamistele ja mahakukutamistele. Kuna tal on nii ilusad silmad, annan ma talle kõik andeks.

SEITSE LUMIVALGEKEST JA PÖIALPOISS

Triinu Tõnts

Jõgeva ühisgümnaasiumi 5.b klassist

Elas kord seitse lumivalgekest. Nad elasid vanas metsatalus. Kuus lumivalgekest olid küll lahked, kuid laisavõitu. Aga seitsmes oli väga töökas, kuid pidevalt torssis. Nimelt oli ta palju pontsakam kui teised. Seepärast oli ta enamasti üksinda ja kurb. Seitsmes lumivalgeke tahtis endale ühte sõpra, kes oleks ka natuke paksukesem. Teised lumivalgekesed armastasid oma öde väga ja andsid nõu, et võiksime linna minna, sest seal saab seitsmes lumivalgeke linnainimestega tutvuda. Nii nad tegidki. Teel tuli neile vastu hobusemees. Vankris istus üks väike rõõmsameelne mehike. Mehike peatus lumivalgekeste juures, teretas tüdrukuid ja muigas, et üks on ilusam kui teine! Kui ta teretamisega seitsmenda lumivalgekesega juurde jõudis, jäi pilk pontsakale piigale pikemaks ajaks peatuma.

Mehike kutsus lumivalgekesed hobusega sõitma. Tüdrukud hüppasid rõõmuga vankrisse ja sõit läkski lahti. Sõidu ajal juttu rääkides hakkas pontsakas lumivalgeke mehikesele meeldima. Kui nad olid natuke aega sõitnud, jutustas hobusemees lumivalgekestele, kes ta on ja kus ta elab. Lumivalgekesed olid nii rõõmsad! Seitsmes lumivalgeke oli aga väga õnnelik, sest ta tundis, et see mehike on tema jaoks üks hea sõber. Lumivalgekesed said teada, et mees peab lähedal hobusefarmi. Nad tahtsid kõik sinna hobuseid vaatama minna. Mõeldud, tehtud!

Mehike tutvustas oma hobuseid nimepidi. Kõik said neid paitada. Siis kutsus ta lumivalgekesed oma majja teed jooma. Pontsakam lumivalgeke küsis mehikese käest, mis ta nimi on. Mehike vastas, et võid mind põialpoisiks kutsuda.

Sellest ajast peale saavad lumivalgekesed ja põialpoiss omavahel hästi läbi. Kuid mis peamine: põialpoiss kosiski trullakama lumivalgekesega endale naiseks! Neile sündis kolm poegagi.

Ja nad elasid kogu oma elu õnnelikult ja pidasid elu lõpuni oma hobusefarmi.

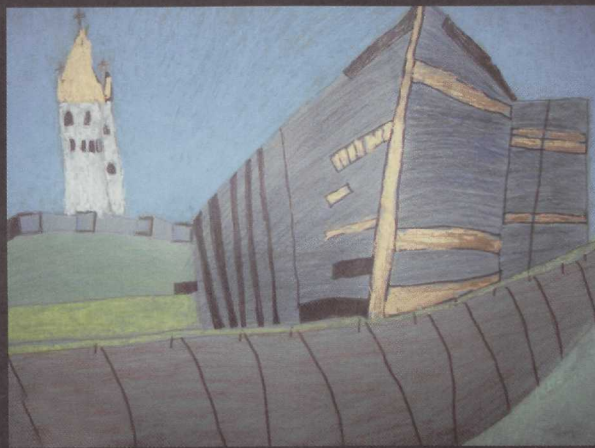
TALLINNA HUVIKESKUSE KULLO KUNSTIRINGIDE AASTANÄITUSELT

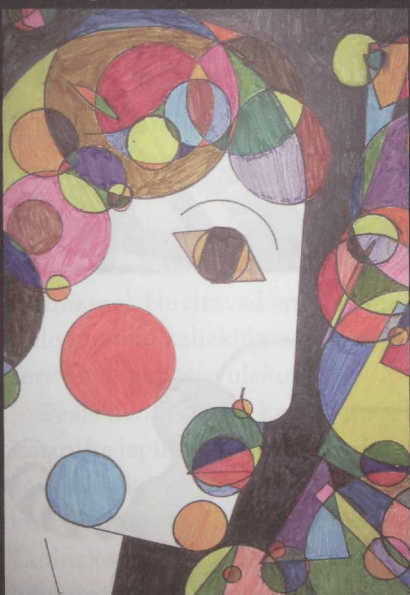
GALERII

Grete Nagelmann

Sofie Britte Orek

Susanna Mett

Joanna Lättemägi

Liisa Maria Vokk

Liisa Kõiv

Kadri Katriina Adorov

Internetist vaata
THK Lastegalerii näituste kohta:
www.kullo.ee

KANNIKESSED

on nii kaunid põllu ja aasa umbrohud kui ka salumetsa, kaldavõsastike ja lepiku ning kodusaedade taimed

Mai Zernaski tekst ja fotod

„Kannikesi siniseid – nad meeldivad sul, tean,” ümises Nähka kaunist laulu ja korruga tundis, et tahab kanges-
ti Juulimemmele neid tundmatuid kannikesi kinkida.

„Juulimemm, kas sa kannikesi tunnud? Millised need taimed on?” uuris Nähka.

„Oi, Nähka, vaata ringi – need kaunid kollased ja sinised võõrasemad meie vaasides ongi tegelikult aedkannikesed, kui sa tahad aga looduslikku liiki põld-
või koerkannikest noppida, pead minema põlluveerde või metsa alla.”

„Kuidas ma nad ära tunnen?” ei jätnud Nähka memme rahule.

„Eestis kasvab kannikesi ligi 20 liiki, aga kogu maailmas 400 liiki,” pajatas Juulimemm. Kannike on

vana eestikeelne taimenimetuse, kuid sellega tähistati ka teisi siniseõelisi lilli. Üks tuntuim on **aaskannike**, mis jääb silma kahevärviliste õite poolest – osa õiest on lilla ja osa kollane. Samasugune, kuid tunduvalt suure-
ma õiega on ilutaimena kasvatatav **aedkannike ehk võõrasema**. Ka aaskannike sobib hästi ilutaimena kiviktaimlasse ja kuivemale peenrale ning on tuntud nii mee- kui ka ravimtaimema. Aaskannikesekompress aitab ekseemide korral ja tee sobib suu loputamiseks hambavalu leevendajana. Aaskannikesel nagu heal lapsel on palju rahvapäraseid nimesid: emasüda, käo-orvik, libliklill, näolill, võõrasema, vaeselapselill jt. Aaskannike eelistab kasvada rannikul ja jõgede liivastel kallastel.

Teine hästi tuntud kannike on **põldkannike**, mis kasvab enamasti põldudel umbrohuna, mitte põllu-ehтена. Tema õied on pisikesed ja vähe silmatorkavad. Nende läbimõõt on vaid poolteist sentimeetrit ja värvus on kahvatukollane kuni peaaegu päris valge. Kui põldkannikest luubi all uurida, on näha, et ka see väike õis on samasugune nagu suur võõrasema ehk aedkannike õis. Tema alumisel kroonlehel on olemas ka ilus kannus. Ning õite värvuski ei ole vaid üksluiselt valkjaskollane: mitmetel kroonlehtedel leidub sageli ka lillakaid laiike ja tumedamaid jooni.

Umbrohtudele omaselt on ka põldkannikesel hästi arenenud paljunemine. Vahel võib tavaliselt üheaastane põldkannike isegi talve üle elada ja veel teiselgi aastal oma seemneid laiuli külvata. Eriti huvitav on enamiku kannikeste seemnete levitamise viis. Neil on nn paiskviljad, mis seemnete valmides lähevad järsku väikese krõpsatusega lahti ja lennutavad kõik seemned laiuli kuni 2 meetri kaugusele. Seemnetel on õlikehad, mis meeldivad hästi sipelgatele, kes ka neid taimi levitavad.

Et põldkannikest lihtsamini teiste kannikeste hulgast ära tunda, selleks on abilehed, mis varrel kasvavad tavaliste lehtede all. Põldkannike abilehed on poole väiksemad, ilma rootsuta ja lõhestunud sügavateks hõlmadeks. Sellised abilehed on ka aaskannikesel. Huvitavad on ka kannikeste õied oma iseloomuliku kahekülgsel ehitusega – iga kroonlehe serv on järgmisega ülekuti.

Peale nende liikide kasvab meie looduses ka **koerakannike** lepikus ja **imekannike** salumetsades, tihti võib leida ka **soo-**, **võsa-** ja **kinkkannikest**. Kannikesi kutsutakse rahvakeeles kõige sagedamini käoorvikuks. Ladinakeelne nimetus *Viola* tähendas juba Roomas lõhnavaid taimi, ingliskeelne nimetus violet, aga viitas värvusele, venekeelne nimetus on fialka. Kuulus liik **lõhnav kannike** on pärit Lõuna-Euroopast.

Üsna tavaline liik on **koerakannike**. Teda on kõige rohkem kannike nimega seostatud ja ta on ka kõige tavalisem selle perekonna liik Eestis. Koerakannikesel on väikesed kaunid sinised või lillakad õied. Tuntud taimena on ta oma koha leidnud paljudes südamlikes laulusalmides. Koerakannike kutsub end kinkima. Sellest ilmselt tulenebki koerakannike rahvapärane nimi „südamelill”, aga tal on ka teisi kauneid nimesid: sõstrasilm, sametlill, sinisilm või sinelilleke, südamevalurohi ja südamevaluõied. Nimi „varsakabjaleht” tuleneb ilmselt sellest, et koerakannike lehed on samasugused nagu varakevadel õitseval varsakabjal, aga on palju-palju väiksemad ja veidi teravam tipuga.

Rahvalemmikutest kannikestest on ka rohkesti

Ladinakeelne nimetus *Viola* tähendas juba Roomas lõhnavaid taimi, ingliskeelne nimetus violet, aga viitas värvusele, venekeelne nimetus on fialka, Kuulus liik lõhnav kannike on pärit Lõuna-Euroopast.

legende, idamaa legendi järgi tekkis kannike Aadama tänupisaratest, Vana – Kreekas peeti kannikesi kurbuse ja surma lilledeks ja ehiti nendega haudu ja surisänge, hiljem aga hakati kannikesi seostama kevade- ja usupühadega. Gallialastele sümboliseeris kannike süütust, neitsilikkust ja tagasihoidlikkust. Kannikesed on olnud paljude kuningate ja tuntud näitlejate lemmiklilled. Daamidele hästi tuntud lõhnapuudrikotikestes oli kindlasti üks taim kannike ja teda kanti rinnaski amuletina kurjade vaimude ja halva õnne eemale peletamiseks.

„Oh, see taimede maailm on ikka nii lahe ja imeline!” öhkab Nähka ja suundus kannikesi otsima.

TERE, LINDI!

MUST- TOONEKURG

Peep Veedla

Foto: Mati Kose

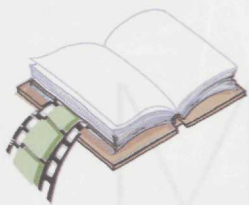
Must-toonekurgede kohtamine looduses on kõige sagedasem just suve lõpuosas, kui noored juba pesalt lahkunud, ning vahel trehvame siis pesakondi niisketel metsadevahelistel heinamaadel.

Neil päevil, septembris, lahkuvad meilt pikale rännuteele viimased must-toonekured. Ei ole muidugi mõtet öue joosta ega traatidelt mustavaid toonekureparvi otsida, seal istuvad hoopis väiksemad linnud. Must-toonekurge näeme üldse väga harva, mitte ainult sügisel. Ka kevadel ja suvel me neid eriti ei näe, kuna mustad toonekured erinevalt valge-toonekurgedest hoiduvad inimestest eemale, laantesügavustesse. Sealgi pole neid murdu – nagu sageli põldudel valge-toonekurgesid näeme, ühtekokku hinnatakse meil pesitsevate must-toonekurgede paaride arvuks 100 kuni 200. Need vähesed paarid on üksashaaval jagunenud Eesti suuremate metsaalade piirkondadesse ning sinna satume harva, mistõttu ka kohtumised must-toonekurgedega looduses on väga juhuslikku laadi.

Ometi on juba aastaid olnud võimalus kõigil eestlastel ja tegelikult kogu maailma loodushuvilistel olla kursis Eesti must-toonekurgede pesaeluga. Seda tänu kurekaameratele, mis on paigaldatud laantesügavustes asuvate toonekurepesade juurde. Nii on aastate jooksul tuhanded inimesed kaasa elanud Donna ja Tooni, Piia ja Priidu, Raivo ja paljude teiste must-toonekurgede seiklustele. Isegi mitte üksnes pesaelule vaid ka rännuteekondade jälgimine on saanud võimalikuks tänu

raadiosaatjatele, mille on linnu-uurijad toonekurgedele selga paigutanud. Nii on meil teada, et kui mullu saabus esimene must-toonekurg veebikaameraga varustatud pesale juba 28. märtsil, olid tänavused jälgitavad, Tiit ja Tiina, veel aprilli esimese nädala lõpus Rumeenias ja Ukrainas. Tiit jõudis pesale 17. aprillil, Tiina veelgi hiljem. Tänu pesakaamerale teame sedagi, et nende lapsed Liina ja Miiko lahkusid paarikuustena pesast 31.07 ning Tiitu ennast oli pesal viimati näha 5. augustil. Milline ülevaade!

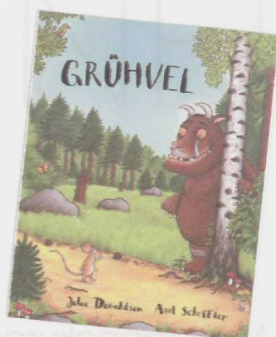
Mõistagi on kaamerast lindude tegemisi põnev jälgida, kuid looduses aset leidnud kohtumised on kindlasti hoopis erutavamad. Must-toonekurgede kohtamine looduses on kõige sagedasem just suve lõpuosas, kui noored juba pesalt lahkunud, ning vahel trehvame siis pesakondi niisketel metsadevahelistel heinamaadel. Kui üldjuhul toituvad must-toonekured ennekõike metsaojakestel, siis nüüd tehakse erandeid. Nokkamööda on neile ennekõike kalad, aga ka konnad, veeputukad ja isegi roomajad ning vahel sobib salatiks mõni veetaimgi. Enne pikka rännuteekonda on vaja jõudu koguda. Talve veetmiseks on sihikul Aafrika, mõni võib valida ka Lõuna-Aasia. Ega me nendega nüüd enne märtsi-aprilli ei kohtu!

Sellal, kui teie puhkasite, tegid meie kirjastused ja trükikojad usinasti tööd, et kooliaja hakul oleks kõigil käepärast rohkesti uusi ja huvitavaid raamatuid.

Nutikas näriline ja väljamõeldud koletis

Julia Donaldsoni värssjutustuse „Grühvel” peategelane on hiir, kelle jaoks mets on vaenlasi täis. Nupukal hiirel on õnneks hea fantaasia: ta mõtleb välja koletise nimega Grühvel, kes ajab hirmu nahka nii rebasele, öökullile kui ka maole. Kui aga hiire leiutatud Grühvel ühtäkki välja ilmub, on hiirel varuks uued salanipid. Axel Scheffleri põnevate piltidega raamatu tõlkis muheda eesti keelde Villu Kangur ning kirjastas Draakon & Kuu.

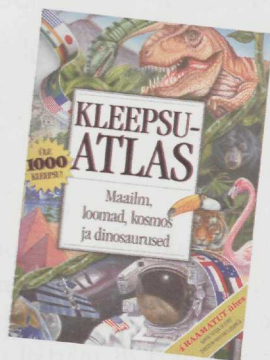
Notsud, kutsud ja teised piraadid

Veel teinegi Mauri Kunnase raamat äratas Ajakirjade Kirjastuse huvi. See on Robert Louis Stevensoni piraadijutu „Aarete saar” uus variant, mis peaks tänapäeva lastele meeldima, kuna teksti on kõvasti vähendatud, kuid see-eest on vaimukate piltide jaoks rohkem ruumi. Naerukohti lisab seegi, et piraadirõivastes tegutsevad notsud, kutsud ja muud tegelased. Ainult pika piraadi papagoi nahas tegutseb ikka päris papagoi, mitte mõni varblane või jaanalind.

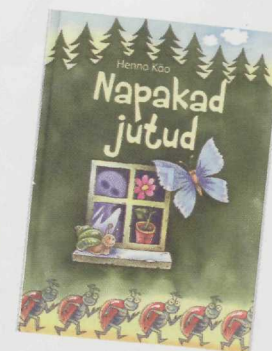
Maailmatu hulk asjalikke kleepse

Kirjastus Varrak pakub maailma asjadest huvitatud koolilastele uurimiseks ilusa ja isevärki KLEEPSUATLASE alapealkirjaga „Maailm, kosmos ja dinosaurused”: Säravate kaante vahelt leiame üle tuhande klepsu – mõni suurem, mõni väiksem, ning eriti tore on see, et nii geograafiast, kosmosest kui ka dinosaurustest on raamatus lisaks piltidele lühikesed, kuid sisukad lood. Vihmastel päevadel on kindlasti mõnus särava atlase kallal nokitseda!

Onu Omnibuuli napakad ja naljakad jutud

Kunstnik ja lastekirjanik Henno Kää oli Hea Lapse hea sõber ja kaastööline, kes lisaks piltide joonistamisele võttis kätte ka järjejutu kirjutamise, kujuures illustreerida palus ta oma onu Omnibuuli-lugusid just lastel. Need lugejad, kelle joonistused Hennole rõõmu valmistasid, on praegu juba kesk- või ülikoolides. Oma lood aga koondas autor raamatusse „Napakad jutud”, mille kordustrukk ilmus äsja kirjastuselt Tänapäev. Lugudes on hennkäolikkude pehmet huumorit ja mõnusat sõnamängu ning juttudesse peidetud alltekst pakub rõõmu kindlasti ka isadele-emadele.

Haldjatest zombideni

Ajakirjade Kirjastus avaldas Mauri Kunnase lõbusalt laheda teose „Salapärasuste käsiraamat”. Kunnas on Soomes üks armastatumaid lasteraamatuillustraatoreid ja ka meie lapsed on lustinud tema mõnusaid jõulu- ja päkapikuraamatuid uurides. Sedakorda on onu Maurile appi tulnud Katariina Heilala ja Mirella Mäkilä: tegu on nimelt äärmiselt mitmekesiste salapärasustega – alates haldjarahvast, jätkates UFOde ja lõpetades zombidega. Kui tõsiselt keegi kummitusi, nõidu ja muid tegelasi võtab, see on tema oma teha – illustatsioonid tagavad igatahes hea tuju pikemaks ajaks.

Leidub ka lahkeid lohesid

Edgar Valter oli kunstnik, kes pärast paljude raamatute illustreerimist võttis nõuks ka ise hakata jutte kirjutama. Kõige populaarsemaks said muidugi tema pokudest jutustavad raamatud, kuid lisaks neile leiutas ta muidki lugusid. „Lugu lahkest lohe Justusest ja printsess Miniminnist” on üks onu Etsi sellistest muinaslugudest, mida peab lugema aeglaselt ja mõnuga, sest illustatsioonid on tekstiga väga tihedalt seotud. Raamatu avaldas Ajakirjade Kirjastus.

Käpad käivad käbedasti

Kõik lapsed ei viitsi küll kirju kirjutada, kuid kirju SAADA meeldib vist igaühele. Kes pole pikka aega oma kirjakastist ühtki saadetist leidnud, neile laenab leedu kirjanik **Selemonas Paltanavičius** lahkesti oma sõpradelt saadud kirju. Raamatust „Tere, kuidas läheb?“ leiad neliteist erakirja: oma muredest ja rõõmudest pajatavad nii jännes kui ka rebane, nii rohutirts kui ka kärnkonn. Mõnedki metsaelanikest lubavad kirjanikku külastada ja nahkhiir oma perega ähvardab koguni tema juurde kolida. Igas kirjas on nii õpetuseiva kui ka väike naeru-uba. Lõbusa raamatu tõlkis **Juhan Raud**, illustreeris **Helin Tikerpuu** ja avaldas kirjastus **Tammerraamat**.

Põnevad sündmused loomaaias

Kes armastab detektiivilugusid ja kellel on seni kahe silma vahele jäänud **Reeli Reinausi** raamat „Detektiiv Triibik loomaaias“, sellele soovitage raamat kiiremas korras lahti lüüa. Kuigi loo tegevustik toimub loomaaias, pole Triibik mitte tiiger, nagu ehk paljud arvata võivad, vaid hoopis väike fragi esimese klassi tüdruk Pille-Riin, kelle vanemad peavad mõnda aega Aafrikas olema, mistõttu läheb tüdruk esimesel septembril kooli moekunstnikust tädi Katre ja näitlejast onu Andresega. Tüdrukul on sugulastega vedanud: tema vanaisa töötab loomaaias ning Triibik saab selles põnevas paigas veeta pikki tunde. Ta tunneb end seal nii koduselt, et kui zos hakkavad juhtuma kriminaalsed lood, siis on just väike Triibik see, kes neid kõige paremini lahendada oskab. Raamatu illustreeris **Ott Vallik** ja avaldas kirjastus **Tänapäev**.

Laste rõõmuks „Laste rõõm 2“

Ilusaid ja häid lasteraamatuid ilmub igal aastal lausa mitu riulitüüpi, nii et kodusesse ei jõuaks kõiki neid ostagi. Samas kõnelevad isad-emad oma lapsepõlve lemmikraamatuist, millest paljusid pole enam raamatu-kogudeski. Et vanu häid asju meenutades kogu perele lugemisrõõmu luua, tasuks kätte võtta kirjastuse **Tammerraamat** kogumikud „Laste rõõm“. Esimene köide ilmus aastal 2011, teine tuli trükist hiljuti. Kaunis ja kopsakas raamatus võib leida eesti lastekirjanduse kuldvara, mis pärit aastatest 1980 - 2010. Vahva on see, et lugude ja laulude juurest leiame ka nende omaaegsed illustratsioonid! Vārvika kogumiku panid kokku **Ilona Marston**, **Ülle Väljataga** ja **Jaanka Palm**. Kena kink nii lastele kui ka nende vanematele, õpetajatest rääkimata!

Miks Lumivalgekese võõrasema nii kuri oli?

Chris Colferi raamatut „Muinasjutumaa. Sooviloits“ võiks mahukuse ja tegelaste rõhkuse põhjal nimetada muinasromaaniks: kuigi loo peategelased Alex ja Conner on tavalised koolilapsed – esimene hoolas ja teine laisavõitu –, toimub enamjagu tegevusest müstilises riigis, kus elavad kõik need tegelased, keda meiegi muinasjuttude järgi tunneme. Kaksikud kohtuvad Muinasmaale sattudes nii Okasroosikese, Tuhkatriinu kui ka Lumivalgekesega, kelle elu ei kulge sugugi nii roosiliselt, nagu nende muinasjuttude lõpuridadest võis arvata. Lumivalgeke vabastab kogemata oma võõrasema, kurja kuninganna, vangikongist, ning – mis seal salata: õel naine on türmis muutunud veelgi tigidamaks. Selgub, et kurjaks muutus ta seetõttu, et jäi noorpõlves ilma oma kallimast. Alex ja Conner asuvad Muinasmaal õiglust jalule seadma. Kas ja kuis see neil õnnestub, seda loe juba kirjastuse **Varrak** raamatust, mille on illustreerinud autori kaasmaalane **Brandon Dorman** ja eesti keelde tõlkinud **Lii Tõnismann**.

Väsimatu äpard

Jeff Kinney kirjutatud äpardisari on jõudnud juba kuuenda raamatuni. Alatasa igasugustesse sekeldustesse sattuva Gregi äpardused on sedavõrd mahlakad ja lugeja jaoks lõbusad, et lugejate meelest võiks sari jätkuda lõpmatuseni. Raamatus „Ühe äpard päevik. Südasuvi“ saame teada, missugustesse äpardustesse sattus Greg suvevaheajal. Eks kõige targem ole ikka ise pilk Gregi mõnusate piitidega päevikusse heita – ette rutates võiks ainult öelda, et isegi sünnipäev ei kulge sel poisil rahumeelsel viisil: lisaks muudele äpardustele lööb Gregile kingitud koer Killer peotordile kihvad sisse... Äpardustest kubiseva raamatu tõlkis **Anna-Magdaleena Kangro** ja andis välja **Ajakirjade Kirjastus**.

SUUREMÕISA PÕHIKOO LIS

Maire Sirel, tervisepsühholoog

Auvärav Hiiumaale. Teadupärast on auvärav roheluse ja lilledega ehitatud eriliselt pidulik teelõik, meeleülendus ja tunde kõrgendus nii tulijale kui minejale. **Rohuküla** sadamast 22 km parvlaevaga **Heltermaale**, siis piki **Pühalepa** kirikuteed, kastani-, tamme- ja vahtraalleeid pidi otse **Suuremõisa mõisasüdamesse** ja olemegi koolis, kui võtta suund mõisa ühte **tiibhoonesse** (foto 1). Hing hõiskab: „Oi, kui ilus!”, sest ümbrus üleni kui imepärane õpiruum – 250aastane **loss**, põlispuudega **park** (26,2 ha!), lossi tagaosa piiramas kahe meetri kõrgune müür, kus iga kivigi võiks Suuremõisa **harukordsele ajaloo** valgust heita.

Stenbocki maja. Nagu teada, öeldakse Tallinnas Toompeal asuva Eesti Vabariigi valitsushoone kohta – Stenbocki maja, kuna see hoone valmis aastal 1792 krahv **Jakob Pontus Stenbocki** linnaresidentsiks. Aga krahv Jakobi lapse-

põlvekodu, mängumaa ja edasine pärandvara on Suuremõisa. Aegumatu au kuulub nimelt Jakobi emale, **Ebba Margaretha Stenbockile**, kes lesknaise ja 13 lapse emana aastatel **1755–1772** organiseeris kogu Suuremõisa härrastemaja pea- ja tiibhoonete ehitamise.

Kahtlusetu on Suuremõisa silmapaistvaim ning suurejoonelisim **barokkstiilis** mõisahoone Eestis. Paekivist lossis on **64 tuba**, laekarniiside, ornamentide ja maalidega, härrastemaja ümbritses korrapäraselt paigutatuna **32 kõrvalhoonet**: majandusehitised, tallid, töllakuurid, aidad jm. Peahoone esiküljel on **3** allikaist toituvat tiiki. Mõisapargis on loetletud **62 puu- ja põõsaliiki**, rohkesti puid-haruldusi, rikkalikult lilli ja rohttaimi. Kodunenud on siin näiteks metstulp.

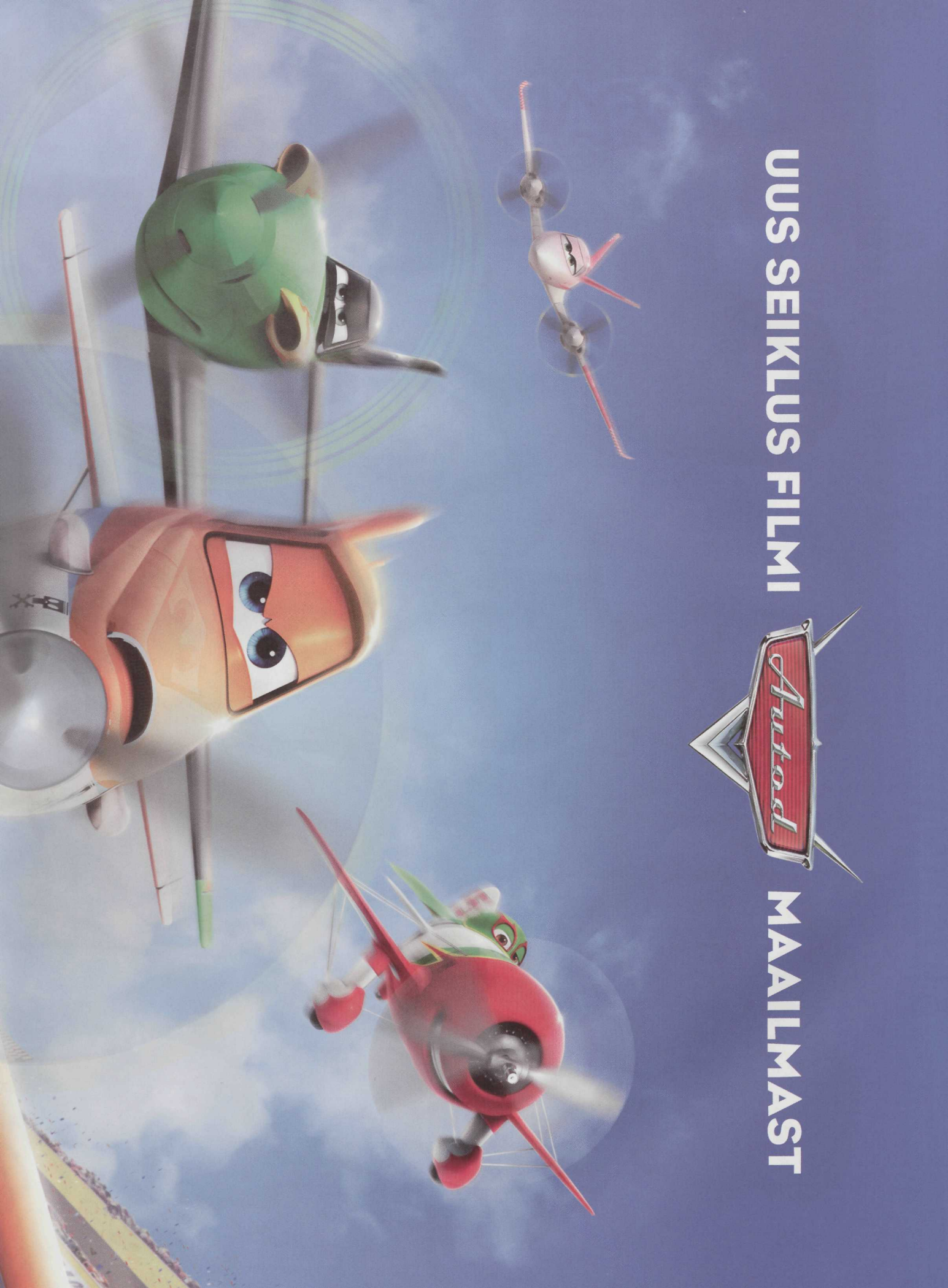
Hiidlane õnnesärgis. Väike 6-klassiline kool keskrikkumata loodust on luksuslik paik ja vaieldamatult parim keskkond **vaimsalt rikkaks** kasvamiseks. Nii kooli- kui vahetundidesse jagub siinses ajaloolises mõisaansamblis **väärtusi**, mida mitte kusagilt ega mitte mingi raha eest ei saa osta. (Foto 2 – pallimäng mõisaõuel). Tavasetakse öelda: oled see, mida näed ja koged! Seega – kogu ümbritsev meeltetoit, nii helid, värvid, lõhnad, tuuled kui ka vihm kujundavad inimest – vormivad, harivad. Vaimutoitu pakub Suuremõisa lossi ja ta arvukate omanikega seonduv rikkalik ajalugu. Ainuüksi **Otto Reinhold Ludvig von Ungern-Sternbergist**, Ungru krahvist, on kirjutatud juba **üle 20 teose**, mitmes erinevas keeles. Ütle matagi selge, et kodupaiga ajalootundja eluaegne „amet” käib suuremõisalasega koolist saadik kaasas ja õnn olla oma kodupaiga üle uhke. Kuulus soome kirjanik **Aino Kallas** on saanud loominguks siit rohkesti inspiratsiooni, kirjutades oma päevaraamatusse sellest vaimustunult nii: „Üha selgemini tunnen, et mul on nägemusanne. Ma ei näe tulevikku, kuid ma näen minevikku. Olen (ajaloo) selgeltnägi!”

Kuninglik kasvuruum. Suuremõisa loss pidavat väga sarnane olema Ebba Margaretha Stenbocki lapsepõlvelossiga Roots. Siinses suursuguses miljöö kasvades said ta oma tütardest kuninga laste kasvatajad. Tütar Hedvig Sofiast sai Rootsi kroonprints Gustav Adolphi ja tütar Magdalenast printsess Sofia Albertina kasvatajanna. Millist mõjuvõimu jagab nüüdisaegne Suuremõisa tänastele lastele? **Väikese kooli hiigelpluss** on see, et siin jagub aega ja palju loomulikke võimalusi endast oma parim üles leida ja **igapäevast saab alati „keegi”**. (Foto 3 – plokklöödimäng rikastab koolipäeva). Tore on teada, et **Heiki Nabi**, Pühalepa valla Hilleste küla väike vägilane, ladus oma saavutuste vundamenti kord just siin, Suuremõisa koolis. Nüüd on ta maailmameister ja Londoni olümpiamängude hõbe-medalimees kreeka-roma maadluses.

UUS SEIKLUS FILMI

MAAILMAST

JUSTIN BIEBER
NEVER SAY NEVER

IMMEDIATE

WONKA

R

HEADLAPS

CIMORELLI

Foto: Bullis Press

Disney

LENNUKID

EESTI
KEELES!

KINODES ALATES
20. SEPTEMBRIST

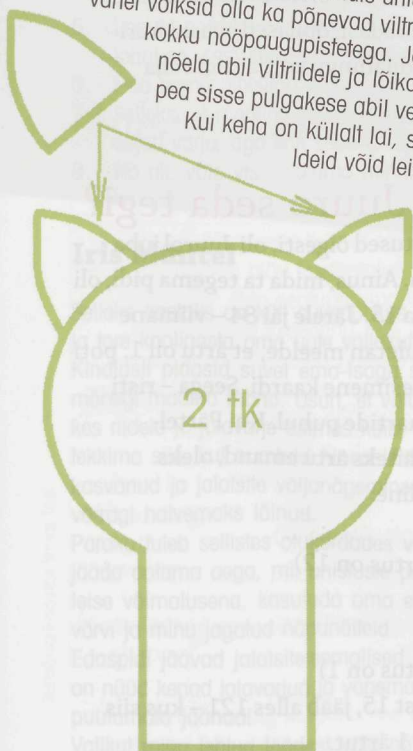
www.heafilm.ee

LUSTAKAS JÄRJEHOIDJA

Lully Gustavson

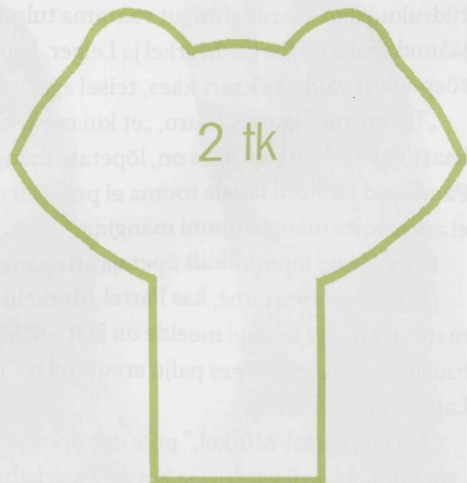
Oledki jälle koolilaps, ranits täis uhiuusi õpikuid. Lugemist ootavad mitmed teisedki põnevad raamatud. Nende põnevate raamatute vahel võiksid olla ka põnevad viltriidest järjehoidjad. Kui viltriie on väga õhuke, siis tee oma järjehoidja topeltriidest ja õmble kokku nõõpaugupistetega. Järjehoidja ühte otsa meisterda mingi lõbusa tegelase pea koos kehaga. Kinnita lõige nõõp-nõela abil viltriidele ja lõika välja kaks poolt. Õmble need nõõpaugupistetega kokku. Enne lõplikku kokkuõmblemist topi pea sisse pulgakese abil veidi mahulist vatiini. Nüüd kujunda nukk soovitud tegelaseks ning kinnita ta järjehoidja külge. Kui keha on küllalt lai, siis võid järjehoidja isegi otsapidi sinna sisse torgata ja seejärel kinni õmmelda. Ideid võid leida ka „Hea Lapse“ 2012. aasta detsembrinumbrist („Põnevaid kingikotte“).

Rebane

Inimene

Konn

ÕPETAJA TEEB TRIKKE

Mustkunstnik **Ande**

Trikk

Sügisene kooliaasta algus tõi lisaks varajastele äratustele kaasa ka nii mõndagi meeldivat. Kui tüdrukud istusid vahetundides koridoris kobaras koos, sädistades oma suveseiklustest, kogunesid poisid kaardilaua taha. Kaardimäng oli Lembitu klassivendade seas väga populaarne, eriti armastati turakat ehk potikat. Potiste kool ju ikkagi!

Nii möödusidki poiste vahetunnid tuliste kaardilahingute seltsis. Pahatihti kippus aga juhtuma, et mäng oli kõige põnevama koha peal pooleli, kui õpetaja juba klassi astus. Eks see, kas või kuidas mäng lõpuni mängitud sai, sõltus alati õpetajast. Mõni üksik lausa lubas mängu ära lõpetada, mõni andis selleks aega kaks minutit.

Kõige karmim oli aga õpetaja Juuro ning tema tund – füüsika – just alanud oligi. Kui tavaliselt käskis ta mängu koheselt lõpetada ning kaardid koos mängijate päevikutega enda lauale tuua, siis sel hommikul oli Juurot vist mingi heatuju-uss nõelanud. Selle asemel, et mäng järsult lõpetada, küsis ta naeratades: „Kes võidab?”

„Pärtel-Mürkel vist, tal on ainult üks kaart käes,” hõikas Lembit õhinal, märkamata isegi, et küsimuse esitajaks oli klassi astunud Juuro.

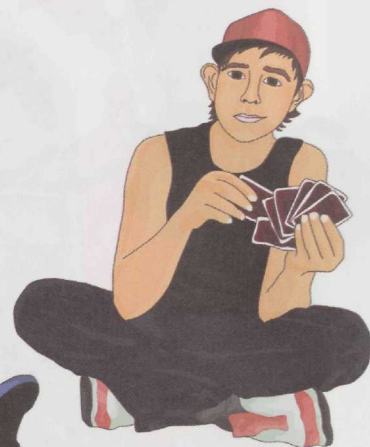
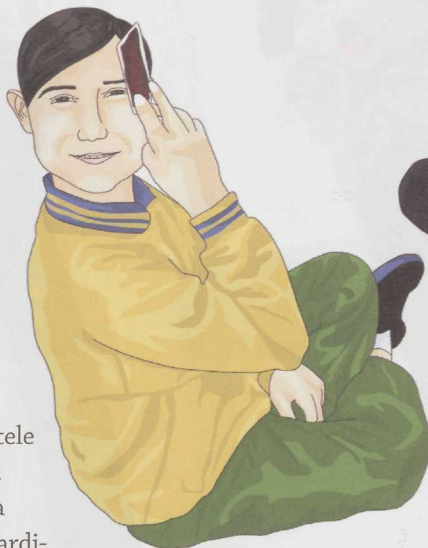
Tõepoolest, mäng oli muutunud nii pingeliseks, et ka tüdrukud olid kaardilahingut vaatama tulnud. Lauda olid jäänud veel vaid Pärtel-Mürkel ja Leiger. Esimesel neist oli tõepoolest vaid üks kaart käes, teisel aga üsna palju.

„Teeme nii,” lausus Juuro, „et kui ma arvan ära, mis kaart Pärtel-Mürkelil käes on, lõpetate mängu kohe ära. Pävikuid seekord lauale tooma ei pea. Kui ma aga seda ära ei arva, võite mängu lõpuni mängida.”

Lapsed olid loomulikult õpetaja ettepanekuga nõus.

„Kõigepealt vaatame, kas Pärtel-Mürkelil suvel ka matemaatikast midagi meelde on jäänud. Sest tänases füüsika tunnis ootab ees palju arvutamist,” jätkas Juuro. Lapsed oigasid mõttes.

„Niisiis, Pärtel-Mürkel,” pöördus õpetaja poisi poole, „võta oma kaardi väärtus ja korruta see kahega. Kui sul on

äss, on väärtuseks 1, kui poiss, siis 11, emand 12 ja kuningas 13. Nüüd liida kolm. Valmis?”

Pärtel-Mürkel noogutas.

Siiani olid tehted päris lihtsad olnud.

„Korruta saadud tulemus viiega,” jätkas Juuro. „ja lõpuks, liida vastusele 1, kui sinu kaart on ärtu; 2, kui poti; 3, kui ruutu ja 4, kui risti. Mis sa vastuseks said?”

Pärtel-Mürkel mõtles veidi ja lausus siis veidi eba-kindlalt: „99?”

„Tubli, õige vastus,” kiitis Juuro. „Läheme nüüd tunniga edasi. Avage oma õpikud leheküljelt...”

„Aga te ju lubasite meil lõpuni mängida, kui te ei arva ära, mis kaart mul käes on!” hõikas Pärtel-Mürkel.

„Õige jah,” kinnitas õpetaja, „sul on käes risti kaheksa.”

Täpselt nii oligi. Tund läks edasi, õpilased avasid nuri-sedes oma õpikud ning kaardilahingu võitja jäigi välja selgitamata.

Kuidas õpetaja Juuro seda tegi?

Kui Pärtel-Mürkel tegi arvutused õigesti, oli Juuro juba üsna kerge kaarti ära arvata. Ainus, mida ta tegema pidi, oli saadud tulemusest lahutada 15. Järele jäi 84 – viimane number ütles talle masti (tuletan meelde, et ärtu oli 1, poti 2, ruutu 3 ning 4 risti) ning esimene kaardi. Seega – risti kaheksa. See toimib kõigi kaartide puhul. Kui Pärtel-Mürkelil oleks käes olnud näiteks ärtu emand, oleks arvutuskäik välja näinud selline:

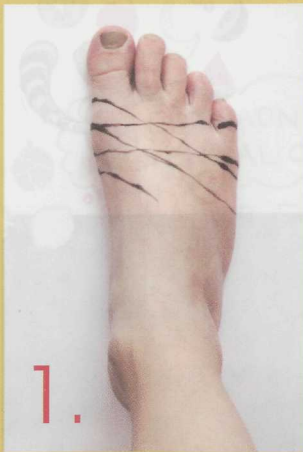
$$12 \times 2 = 24 \text{ (emanda väärtus on 12)}$$

$$24 + 3 = 27$$

$$27 \times 5 = 135$$

$$135 + 1 = 136 \text{ (ärtu väärtus on 1)}$$

Lahutades nüüd vastusest 15, jääb alles 121 – kus siis 12 tähendab emandat ning 1 ärtut.

1.

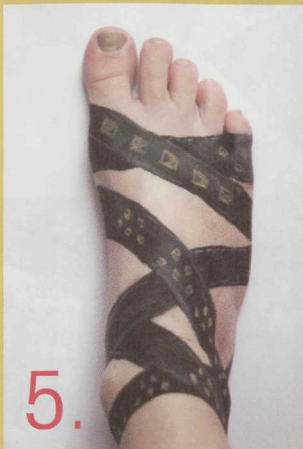
2.

3.

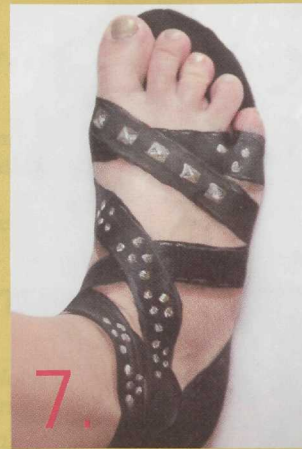
4.

5.

6.

7.

1. Võta peenike pintsel ja must värv ning joonista ette piirjooned, mida hakkad pärast värvima.
2. Jätka sama, mida tegid eelmises punktis.
3. Võta laiem pintsel ja täida musta värviga piirjoonte vaheline ala.
4. Tee švamm kokku halli värviga ja tupsuta seda õrnalt kohtadele, mis peavad olema visuaalselt natuke kõrgemal. Näiteks rihmade üleminekukohad. Peenikese pintsli ja halli värviga tee rihmade äärde mõned jooned, mis jätavad õmbluste mulje.
5. Loputa peenike pintsel ja joonista pruunika või beeži värviga vajalikud kujundid. Siinkohal on isegi parem, kui oled natuke lohakas, sest siis jääb tulemus loomulikum.
6. Lisa sama pintsliga kujunditele veidi valgeid laike. See jätab läikiva pinna mulje.
7. Selleks, et maaling muutuks ruumiliseks ja tuleks justkui kehast eemale, on vaja kasutada varju. Tegelikult heidavad kõik asjad varju, aga tihti seda ei märgata. Vari tee pruuni värviga. Ära aga pintslit väga märjaks tee, sest vari peab jääma läbikumav.
8. No nii, võib vist jalutama minna!

Iris Müntel

Selleks aastaks on küll suvepuhkus läbi, kuid alanud on uus ja tore kooliaasta oma uute väljakutsete ja katsumustega. Kindlasti pidasid suvel ema-isaga stiilitunnetuse teemadel nii mõnegi madina maha. Usun, et valdavalt oli võitjaks ikka see, kes riideid ja jalavarje ostmas käib. Eriti kipuvad need lahkkelid tekkima siis, kui numbrid hinnasiltidel on üleöö suureks kasvanud ja jalatsite väljanägemine pole sellest grammi võrragi halvemaks läinud.

Paraku tuleb sellistes olukordades vanemate sõna kuulata ja jääda ootama aega, mil unistuste papud ise osta saad. Või, teise võimalusena, kasutada oma ettekujutusvõimet, natuke värvi ja minu jagatud näpunäiteid.

Edaspidi jäävad jalatsiteemalised vaidlused ära, sest sinul on nüüd kenad jalavarjud ja vanemate rahakott on seekord puutumata jäänud!

Valikut minu tehtud töödest võid näha www.irisgrimm.net

8.

Sandra Vungi retseptid ja pildid

Septembrikuus kõik on uus ning maitsev ja šokolaadikook suus! Kooli alguse puhul võib ju endale ka veidi maiustamist lubada. Alaku katsetamine ja matsutamine (viimast tasub teha pigem üksi olles)!

KOKKA ISE!

Šokolaadiruudud porgandi ja maapähklivõiga

Kuigi ma ei ole eriline magusaarmastaja ja pigem haaran mõne puuvilja, tunnistan ausalt, et mul on olnud juba mõnda aega hirmus magusaisu just mingi koogi järele. Kuna ma ei tahtnud margariini kasutada, siis panin selle asemel hoopis maapähklivõid ja päevalilleõli. Maapähklivõi annab võrratu maitseüansi. Mina valmistan seda ise. Lihtsalt ostan soolatud ja röstitud maapähkleid ning suristan köögikombaini või saumikseriga ühtlaseks pähklivõiks. Riivitud porgandid annavad siin mahlasust.

Tainas:

- 100 g täistera nisujahu
- 50 g valget nisujahu
- 2 tl küpsetuspulbrit
- 4 spl kakaopulbrit
- 10 spl pruuni suhkrut
- 300 g porgandeid (8 keskmist)
- 100 g tumedat šokolaadi (nt. „Pergale“)
- 100 ml vett
- 50 ml taimeõli (nt. päevalille)
- 1 tl (õuna)äädikat
- 3 spl maapähklivõid

Sega kuivained omavahel läbi, lisa riivitud porgandid, veevannil sulatatud šokolaad (šokolaadi sulatamisel võid paluda vajadusel mõne vanema pereliikme või sõbra-sugulase abi), vesi, õli, äädikas ja maapähklivõi. Sega kõik ühtlaseks tainaks. Kata sügavam keskmise suurusega õlitatud ahjuvorm küpsetuspaberiga ja vala tainas ühtlaselt vormi. Küpseta 180° C juures 25 minutit. Samal ajal saad valmistada glasuuri:

Glasuur:

- 100 g tumedat šokolaadi (nt. „Pergale“)
- 2 spl maapähklivõid

Sulata veevannil šokolaad, lisa maapähklivõi, sega korralikult segamini ja võta glasuur pliidilt.

Kui kook on ahjust väljas, kata see ühtlaselt glasuuriga ja lase enne serveerimist 15 minutit kuni üle öö (külmkapis) jahtuda.

				ringi- kujuline täht	▼	kollane või helepruun värvi- pigment	<i>Ofelia</i> → sõiduki osad	▼	Mõõga- vendade ... August
				riik Euroopas	▼				
				toidud, söögid	▼			rangelt kohus- tuslik	
				pidulik koosolek aulas	▼				
				inter...	▼		<i>Ursula</i> → posti- saadetise saaja		
				riik, mille pealinn on Teheran	▼				
valutama, tuikama	▼	→ <i>Paavo</i>	suur keedunõu	<i>tonn</i> →	3 x täht →				
<i>Helena</i>	▼	<i>kilo- pahem</i>	saareriik Euroopas						pimeda- võitu
	→			<i>Sherlock Holmes</i>			Venemaa tipp- domeen		
... kitarr keelpill				<i>Evald Okas</i>			<i>Neeme</i>		
see, kellega midagi katseta- takse	→						<i>Stanislaw Lem</i>		
karakter	→						<i>Uudo</i>		
ehitise kandev detail	→			... panema poppi tegema					
				kartlikud					
<i>Stanley Kubrick</i>	→		"Timm Thaler ehk müüdnud ..." <i>James Krüss</i>				<i>Andrus Kivirähk</i>		
			malend						
<i>Eesti</i>	→	...iva ...tolgus ...märjuke <i>Ants Laikmaa</i>				valu- hüüd	<i>aasta</i> → <i>spordi- kool</i>	Rooma number 9	
hull, vihane inglise keeles	→		paljas, rõivasteta						
			<i>Nord</i>						
kuulekalt alistuv	→						iks →		

VÄIKE SEPTEMBRIIN

Lembitu mõistatus

#52
08.2013

Nagu igal suvevaheajal, käis Tuudor selgi aastal mööda metsi matkamas.

Kuigi rännuteed viisid õpetaja Euroopast väljagi, leidis kõige ekstreemsem seiklus aset siinsamas Eestis. Nimelt eksis Tuudor metsa ära - tal ei olnud kaasas mitte midagi peale riiete ning käekella.

Ometi õnnestus õpetajal üsna kiiresti metsast välja jõuda.

Kuidas Tuudor käekella abiga õige suuna kätte leidis?

Eelmine mõistatus

Eelmise mõistatuse lahenduseks on, et kõige ohutum oli lövidega ruum - kui nad ei olnud kolm aastat süüa saanud, pidid need suured kasslased kindlasti juba ammu surnud olema. Seekordse vastuseni jõudmiseks on terve kuu - lahendus koos uue mõistatusega ilmub järgmises ajakirjanumbris.

www.MaagilineMaailm.net

Mõistatuse koostas Ande

1. Sõna „ombudsman“ vaste eesti keeles on

- a) omnibussikontrolör
- b) õigusvahemees
- c) omandireformija

2. Aaskannikese nimi on ka

- a) käoorvik
- b) käoking
- c) kingalill

3. Hiiumaal, Suuremõisa koolis on õppinud

- a) Erki Nool
- b) Andrus Veerpalu
- c) Eiki Nabi

4. Estonia teatrimaja saab tänavu

- a) 50 aastaseks
- b) 100 aastaseks
- c) 150 aastaseks

5. Sael, Endla talus toimus rahvusvaheline

- a) pärimuslaager
- b) spordilaager
- c) skaudilaager

6. Augusti alguses paigutati Berliini raudteejaama ette 1600

- a) hiidkrevetti
- b) hiidpandat
- c) hiidlesta

7. Indoneesia rekordite raamatu nimi on

- a) Pauka
- b) Polla
- c) Muri

8. Ansambli Genesis hiilgevormi ajal oli solistiks

- a) Phil Collins
- b) Ray Wilson
- c) Mike Rutherford

Vastused küsimustele leiad sellest samast ajakirjanumbrist!

Õiged vastused ootame toimetusse enne 5. oktoobrit 2013. Õigesti vastanute vahel loosime välja lähedaid auhinnaraamatuid!

NB! E-posti teel saadetud vastused lähevad arvesse ainult siis, kui neile on lisatud ka vastaja täisnimi ja tavapostiaadress!

KOLKAISE!

www.maaailm.net

Kirjutas ja pani ümber **Jüri Paet**

SÜGISESI PAETISME

Kottpimedas ei näe mitte kottigi.

Ega sellest head nahka saa, kui lased naha üle kõrvade tõmmata.

Rahaarmastus esimesest silmapilgust.

Kuldpulmi tähistavad need, kellel juustes hõbedat.

Juustu hinnatõus jätab hiired ükskõikseks.

Juveeläri rõõvi õnnestumiseks peab ettevalmistus olema briljantne.

Seoses kütte kallinemisega enam õli tulle ei visata.

Elades tundub elu igavene olevat.

Rullnokad on enamasti nokastunud.

Kaalujälgijad söövad silmadega.

LEIDE LAIAST ILMAST

Milline õnn, et päike paistab päeval, mitte aga öösel.

Unistada võib asjadest, millest ei või mitte mõeldagi.

Kui ei armastata, siis ka ei peteta.

Elu on nii lühike, et vaevalt jõuad selle ära rikkuda.

Tervist tuleb hoida elu eest.

Kui teist teed ei ole, siis on kerge leida õige tee.

Töötame nagu hobused, kuid makstakse nagu eeslitele.

Kontorirotid lahkuvad viimastena laua tagant.

Looder ei tee nägu, nagu looderdaks.

NAERU-USS

*
Väike Juku jõuab suvelaagrist koju. „Kuidas sa teistega läbi said?“ uurib ema. „Kõik olid ju võõrad.“
„Muidu oli kõik okei, ainult nimega tekkis probleeme,“ teatas poiss. „Teistele lastele olid emad riiete külge õmmelnud nimesildid, aga sinul läks see vist meelest. Seepärast pidin harjuma sellega, et kõik kutsusid mind imeliku nimega Puuvill!“

*
Teisel koolipäeval teatab emakeele õpetaja: „Meie esimese klassikirjandi teema on „Kuidas möödus suvevaheaeg?“ Nüüd kõik pastakad kätte ja kirjutama!“ Juku mõtleb, mõtleb – asub siis kiiresti kirjutama ning varsti annab juba kirjandite vihiku õpetajale. Seal ilutseb üksainus lause: „Tänan küsimast, suurepäraselt!“

*
On õhtupoolik. Juku istub kirjutuslaua taga ja uurib päevikust järgmiseks päevaks antud ülesandeid: „No nii – selle ma viaksin hommikul pinginaabri pealt maha... seda ma lahendada ei viitsi... seda ma teha ei oska... see on liiga keeruline... seda niikuinii õps ei küsi...“ Ta lööb päeviku kinni ja hüüab: „Ema, ma sain koolitöödega valmis! Kas ma võin nüüd arvutisse minna?“

*
„Kuule, Juku, tõuse nüüd kähku voodist, muidu jääd veel kooli hiljaks!“ pahandab ema hommikul pojaga. Juku tõmbab teki üle pea ja kurdab: „Ma ei saa täna kooli minna, mul on paha olla!“
„Kus sul paha on?“ uurib ema.
„No eks ikka koolis!“

Salme Sillamaa Huvikeskus Kullo suumäitusest

*
Sõber helistab Jukule: „Tule kohe õue, me hakkame vutti mängima!“
„Ma praegu ei saa,“ kurdab Juku.
„Mida sa siis teed?“
„Ma pean vanaisal silma peal hoidma, et ta mu koduste ülesannete juures tukkuma ei jääks!“

*
„Juku, mis teil täna lõunaks oli?“
„Lestakala!“
„Aga eile?“
„Eile sõime samuti lesta – nagu ka üleile ja üle-üleile!“ kinnitab Juku.
„Miks – kas teie perele muud toidud ei maitsegi?“
„Maitsevad küll, aga meie köögis on nii madal lagi, et midagi muud seal valmistada ei saa!“

*
Juku läheb ema juurde ja küsib: „Ema, kas sa tead, kuidas inimsugu tekkis?“
„Muidugi tean,“ vastab ema. „Jumal lõi kõigepealt Aadama ja seejärel Eeva, neil sündisid targad ja ilusad lapsed, seejärel lapselapsed ja lapselapselapsed...“ Juku pöördub igaks juhuks sama küsimusega ka isa poole.
Isa teatab: „Teadagi põlvnevad inimesed ahvidest. Ahvi arenemine inimeseks toimus väga aeglaselt, evolutsiooni käigus...“
Juku jookseb jälle ema juurde: „Mulle paistab, et üks teist valetab: sina ütlesid, et meid on jumal loonud, aga isa kinnitab, et me põlvneme hoopis ahvidest!“
„Mis siin imelikku on?“ kehitab ema õlgu. „Mina rääkisin lihtsalt oma suguvõsast, isa kõneles enda perekonnast...“

*
Millal prantslane ütleb: „Tere, kooliaeg!“
Siis, kui ta oskab eesti keelt.

*
Millal kaaluvad esimese klassi õpilane ja ta klassijuhataja täpselt sama palju?
Siis, kui kaal on rikki läinud.

*
Miks toonekured lendavad sügiseti lõunamaale?
Sellepärast, et jalgsimatk võtaks väga palju aega.

Saja-aastane teater ootab lapsi!

Estonia maja saab sel sügisel 100 aastaseks ning selle raames korraldatava festivali hulka kuulub ka lastele ja noortele mõeldud üritus „Maja kogu perele!” Teatrimaja on laste päralt **7. septembril**. Sel päeval toimub rahvusooperis nii mõndagi põnevat!

Estonia maja 100 aasta pärast Rahvusooperi maalisaalis, sissepääs infolauast kell 15.00

Kogupereürituse raames on noortel teatrihuvilistel võimalik valmistada makett teemal „Milline võiks Estonia maja välja näha 100 aasta pärast?” Makettide tegemisele eelneb majaekskursioon. Osalema on oodatud lapsed **alates 10. eluaastast koos vanematega**. Osalejate arv on piiratud. Ürituse kestus on ca 3 tundi. Osalemiseks **tuleb kohad broneerida aadressil junior@opera.ee** ning kui olete saanud broneerimist kinnitava meili, siis võite piletid teatri kassadest välja osta. **Piletid: täiskasvanutele 5 eurot, lastele tasuta**

Ooperijuttude tuba Estonia kammersaal kell 11.00 – 17.00
Estonia kammersaal muutub terveks päevaks õdusaks muinasjutupesaks, kus väiksemad ja suuremad ooperihuvilised saavad kuulata tuntud ooperilugusid. Lastele tutvustatakse „Tuhkatriinu”, „Väikese korstnapühkija”, „Võluflöödi” ja teiste tuntumate ooperite süžeesid. **Igal täistunnil** algab uus jutt ning pärast loo jutustamist jääb aega vestelda äsjakuuldud teemadel. **Üritus on tasuta ja vaba sissepääsuga.**

Kõndides Pipi kingades Rahvusooper Estonia Sinises saalis kell 13.00 – 17.00
Laupäeva pärastilõunal muutub Sinine saal kostüümiparadiisiks, kus kõik huvilised saavad välja pandud kostüüme selga proovida ning seejärel lasta ennast pildistada. **Üritus on tasuta ja vaba sissepääsuga.**

Sulesepad, silmad siia!

UUDISED

Algamas on **uus Sten Roosi muinasjutuvõistlus** – järjekorranumbrit juba kahekümne teine! Üle-eestilisest võistlusest on kutsutud osa võtma kõik **10 – 15aastased õpilased**, kellele meeldib muinasjutte kirjutada. Võistlus algab 6. septembril, Sten Roosi sünniaastapäeval, ning juttude ärasaatmise viimane tähtaeg on **20. detsember 2013**. Võitjad kuulutatakse välja aprilli alguspäevil, Hans Christian Anderseni sünniaastapäeva paiku.

Võistlustöid oodatakse **Ann ja Ants Roosi nimele aadressil Endla 2b – 1, Haapsalu 90504**. Head fantaasiat ja nobedat sulle- ja hiirejooksu kõigile!

UNIVERSAL CHILDREN'S DAY

12th International Drawing Competition

Itinerant Festival 2013

www.diritticolori.it

DIRITTI a colori

Fondazione Malagutti onlus welcomes abandoned, abused and bitten children and teens. It is active a service of First Aid 24h, that welcomes mothers with children and teens.

A prize each month! Monthly draw of toys and teaching material.

Award ceremony Sunday November 17th 2013 at 3.00 pm - PalaBam - Mantova - Italy

Värvidega oma õigusi kaitsma!

Fondazione Malagutti onlus kuulutab 12. korda välja laste õiguste teemalise **joonistusvõistluse**. Seekordne festival propageerib Euroopa laste õiguste 32. artiklit – lapse õigust olla kaitstud majandusliku eksploateerimise eest ja sellise töö eest, mis on ilmselt ohtlik või segab hariduse omandamist või on kahjulik lapse tervisele, kehalisele, vaimsele, hingelisele, koolilisele ja sotsiaalsele arengule. Vabalt valitud vormis töid **oodatakse 31. oktoobrini 2013** aadressil:

Fondazione Malagutti onlus, via dei Toscani, 8 - 46010 Curtatone (MN), Italy.
Osalema on oodatud kõik lapsed vanuses **3 – 14 aastat**. Võitjate autasustamine toimub 17. novembril 2013 Itaalias, Mantova linnas.
Täpsemat teavet leiab leheküljelt www.diritticolori.it

SAAME KOKKU PÄRIMUSLAAGRIS!

Õpetajad Mari Tomp ja Veronika Kivisilla koos Kristiina-Sofiaga, Sardiiniast ja Hannaga Pariisist laagri talu uksele.

Augustis oli **Endla talu Saue vallas** 4 päeva koduks vahvale pärimuslaagritele, kus said kokku eesti lapsed 9 riigist. „Saame kodus kokku“ oligi laagri motoks, sest Eestisse oli tulnud **USast, Hispaaniast, Inglismaalt, Saksamaalt, Itaaliast, Belgiast, Luksemburgist ja Prantsusmaalt**. Muidugi oli lapsi ka Eestist ja omavahel räägiti ikka eesti keeles. Laagri korraldaja, **õpetaja Mari Tomp**, nimetas kokkusaamise pärimuslaagriks, sest koos õpiti kõike seda, mis on seotud eesti rahvakultuuri, kombestiku, meie esivanemate oskuste ja teadmistega. Miks seda vaja on? Eks ikka selleks, et mis eestlased me muidu oleme, kui me oma vanavanemate elust-olust midagi ei tea ega oska kaardilt näiteks Hiiumaad leida. Mina

Hanna on „tanu alla saanud“. Aga mida see väljend tähendab?

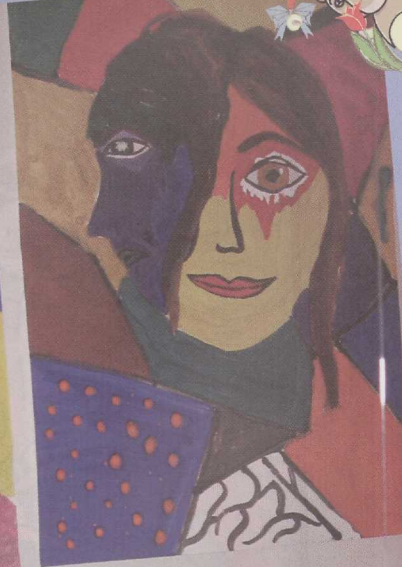
sain üheainsa laagriõhtu jooksul teada, mis vahe on sõlel ja preesil, mis on „vatt“ ja „vöökir“ ning kuidas meisterdada „riitsikat“. Kas Sina tead seda? Või oled Sa söötanud pulle, paitanud vasikaid ja ajanud lehma lauta? **Esko talu** tore peremees, kellel külas käidi, lubas isegi lüpsimasinat proovida. Muidugi oli laagris ka möllumänge, laulu ja tantsu, isegi filme vaadati – ikka pärimuskultuurist. Ja pärast sai kõike omavahel arutada. Vaielda võis ka, aga üksteisele liiga teha ei tohtinud, sest laagri kodukorra esimene punkt oli: ära tee teisele seda, mida sa ei taha, et sinule tehakse. See on väga tark ütlemine ja kui sellest kogu aeg kinni pidada, siis ei tee keegi kunagi kellelegi liiga. Kui kogemata pahasti öeldigi, tuli kohe andeks paluda ja ka andeks anda – ning tüli oligi läbi. Ja veel tuli alati enda järel koristada, üksteist aidata ja

vaadata, et kõigil oleks hea olla. Aga see polnud üldse raske, hoopis tore oli! Eriti mõnus oli õhtuti, kui võis kahekesi ühe pleedi all istuda ja õpetaja **Veronika Kivisilla** pajatatud õhtujuttu kuulata. Viimasel õhtul oli pärimuspähklite puremine ehk viktoriin. Laagri lõpetas esinemine Vanamoisa laadal, kus lauldi-tantsiti laagris õpitud lugusid ja pilli mängis õpetaja **Tarmo Kivisilla**. Neli päeva said väga ruttu läbi. Hanna (10), kes elab Pariisis, ütles, et tema tahab küll veel tulla – kas või seni kuni ta vanaks saab. Kohtumiseni pärimuslaagris, järgmisel suvel!

Ja karjamaale tõhtis ka lipata ning koguni lehma lauta ajada!

Laagris käis külas
Hanna Miller

NUPUTA!

MEIE LUGEJATE
SAADETUD
MÕISTATUSI

Hannah Kaljur Türitl:

1. Pikki kõrvu ega sabatupsu pole, aga jänes on?
2. Kus on ilma veeta jõed ja ilma liivata mäed?
3. See, mis sul on jäänud pähe, iial vargaroaks ei lähe?

Kaari Aavik Puurmanist:

1. Kuhjake luuakse, aga kuhjaloojat ei näe?
2. Milline mees kevadel nutab?
3. Milline prill ei paista läbi?
4. Missugune hammas ei ole suus?

Hans Erik Kulla Laevast:

Minule meeldivad need mõistatused:

1. Üheksa mehe ramm, ühe mehe mõistus?
2. Ühe mehe ramm, ühe mehe mõistus?
3. Hääletu, tumm, aga räägib palju.
4. Kelle nagu ilmaski ei vanane ega muutu?

Minu isale meeldib see mõistatus:

Seest siiruviiruline, pealt kullakarvaline?

Minu emale meeldib aga selline mõistatus:
Missugused jalad ei kõnni?

Meriley Raudsepp Laevast:

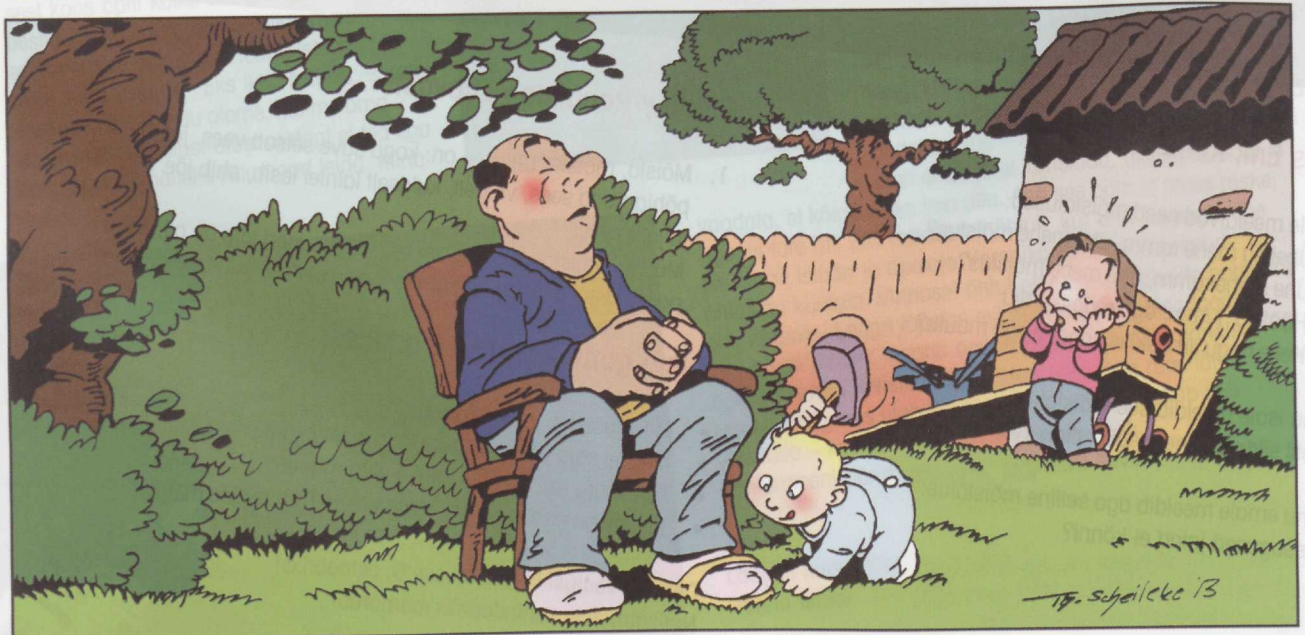
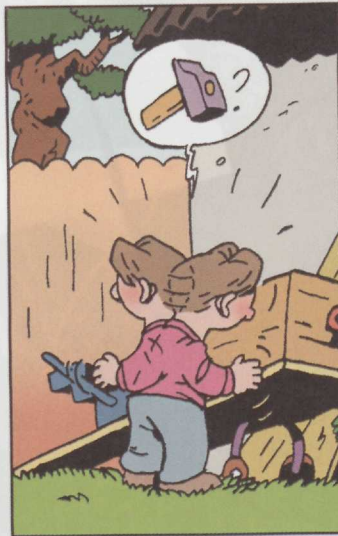
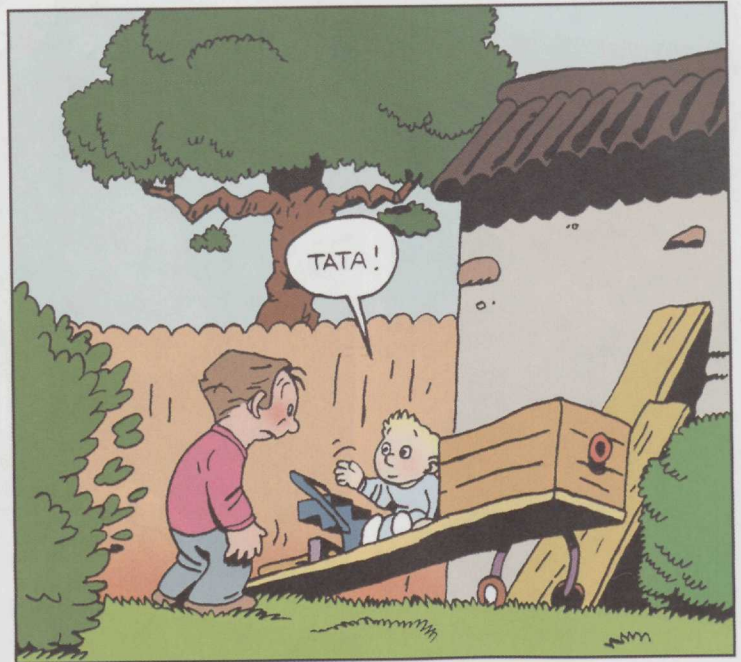
1. Mõista, mõista, mis see on: kogu suve seisab vees, jalad põhjamuda sees, valgelt, kuldsest laintel lesib, ehib jõe ja järve vesi?
2. Mõista, mõista, mis see on: ainult pea, kuid jalg on all, keha pole üldse tal, sada rätti ümber pea, maitseb süües väga hea?

Puhja gümnaasiumi 2.b klass:

- Miks jookseb jänes üle mäe?
- Miks ei saja vihma kunagi kaks päeva järjest?
- Miks kurg seisab ühel jalal, kui ta magab?
- Milline on itaalia sõdur, kui ta kukub Punasesse merre?

Ootame vastuseid toimetusse 5. oktoobriks!
Nutikaimatele auhindadeks raamatud!

KRIS & TOMMI

Sellest on möödas juba seitse pikka aastat, kui maailma suuri ja väikesi kinosõpru rõõmustas hullutas hoogne tükk nimega „Autod”. Tolle loo kangelasid olid kanged ja kiired, kihutades ka järjeloos, aga neil oli üks piirang: nad püüsid enamuse ajast siiski ratastega maa peal.

Disney stuudio uue joonisfilmil „Lennukid” nimitegelasi maapind liiga pikalt enda küljes kinni ei hoi. Selle loo keskmes on ümber maakera toimuv lennumasinatavõiduajamine, millest tahaks osa võtta ka väike väetiselennuk Dusty. Paraku on tal üks lennuki jaoks vägagi oluline viga küljes: Dusty nimelt kardab kõrgust! Aga iga optimist teab, et ületamatuid raskusi pole filmis ega

SEIKLUSED PEALPOOL PILVI

elus tegelikult olemas ja nii asub ka see pisike väetaja oma elu suurimat unistust täide viima, sattudes seejuures õige keerulistes olukordadesse ja ohtudes, leides uusi sõpru ja vähemalt ühe kadeda konkurendi, kes püüab anda endast parima, et Dustyl halvasti läheks.

Ning nagu juba alates „Jääaja” aegadest aastal 2002, on seegi lugu pandud sulaselgesse eesti keelde ning kiiretele ja aeglasele tiivulistele tegelastele andsid oma hääle **Jaak Prints, Margus Mikomägi, Sepo Seeman, Kaspar Velberg, Sergo Vares, Märt Elbre, Rain Simmul, Maiken Schmidt, Alo Kõrve, Eva Klemets, Egon Nuter, Evelin Võigemast, Madis Kalmet, Tõnn Lamp, Lembitu Kuuse, Kristjan Üksküla, Mart Toome, Taavi Teplenkov, Tiit Sukk, Andero Ermel, Andres Ots, Märt Pius** ja paljud teised.

Varsti on käes oktoober ja siis juba tulekul ka järgmine koolivaheaeg! Kinodesse saabub täpselt selleks ajaks lustiline animaseiklus „Turbo”, mille peategelaseks tavaline tigu, kes tahaks saada... võidusõitjaks! Aga sellest juba järgmises numbris. Kohtumiseni kinos!

Kinokuju

MIDA VAREM, SEDA PAREM!

Nimi: Margo Asten
Vanus: 16
Kool: Paide gümnaasium
Elukoht: Paide

Räägi enda hobist.

Ma olen tantsinud juba üheksa aastat, kuigi vahepeal oli ka aastane paus.

Mida oled oma hobiga saavutanud?

Näiteks Oma Karika etappidel olen olnud aastakokkuvõttes kaks korda neljas. Meistrivõistlustel on olnud parim koht seitsmes. Eelmisel aastal olin näiteks neljateistkümnes...

Kus sa tantsimisega tegeled? Ja kes on sinu juhendaja?

Tegelesin tantsimisega Põltsamaal ja treeneriks oli Ivo Kappet. Tema oli nagu üldine peatreener, muidu juhendasid mind ka Alari Liiv ja Baile Orb.

Kas sul on plaan sellega tulevikuski tegeleda?

Kuna olen tantsimisega juba üheksa aastat tegelnud, siis on mul kujunenud selle vastu väike armastus ja ma usun küll, et soovin tantsimisega edasi tegeleda.

Miks sa tegeled tantsimisega?

See on mulle ihtsalt nii lähedane.

Kas sa soovitad ka teistel lastel/noortel sellega tegeleda?

Kindlasti – ja mida varem sellega peale hakata, siis seda parem ka on. Ma ei tea, tõesti ilus ala. See arendab nii füüsiliselt kui ka vaimself. Tore!

Kes on tantsus sinu eeskujudeks?

Alari Liiv ja Baile Orb näiteks.

Millega sa peale tantsu veel tegeled?

Ma teen ka bändi. Olen käinud ka muusikakoolis kolm aastat, aga see jäi kahjuks pooleli. Bändis mängin ma bassi, mida olen ise õppinud.

Millist muusikat sa ise kuulad?

Tavaliselt sellist raskemat rokki.

Mida ütleksid lõpetuseks?

Mida varem oma hobidega juba alustad, seda parem!

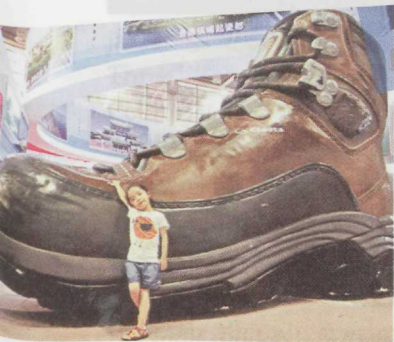
Vestles Anna-Maria Uulma

Pandad pandi valvesse

Hiidpanda pole ainult animafilmi täht, vaid teeb tähtsat tööd Maailma Looduse Fondi (WWF) maskotina. Augusti alguses tegid need ilusad loomad ilma Berliini raudteejaama ees: WWF Saksa esindus tähistas 5. augustil oma 50. juubelit suurejoonelise tänavanäitusega, mis koosnes tervelt 1600 hiidpanda kujukesest. Selline tohutu pandakari tõmbas kahtlemata endale kõigi reisijate tähelepanu ning pani paljusid mõtlema selle ohustatud looma saatusele.

Saabas, kus võiks perega ööbida

Hiinlannad olid vanasti tuntud oma tillukeste liilijalakeste poolest. Tänapäeva kingsepad võivad aga seal kandis olla üsnagi laia joonega: Fuzhou linnas toimunud majandus- ja kaubandusmessi jaoks valmistasid kohalikud meistrid kena saapa, millel on pikkust 4 meetrit ja kõrgust 3,2 meetrit. Kui teaks, et saabas ka vihma peab, siis võiks mõni keskmise suurusega pere selles

rahumeeli öödkki veeta. Kurb muidugi, et arvatavasti ei leia sellist kasvu jalavari endale ilmaski õiget paarilist...

Nimi ei riku ega upita

Maailmas on võrratult palju ilusaid eesnimesid – igal rahval vaata et raamatu jagu! Aga sellegipoolest pole kaugeltki kõik inimesed oma nimedega rahul. Väikese tasu eest saab inetult kõlava nime vahetada endale meelepärasema vastu, kuid samas pole kaugeltki kõiki sõnu ja kohanimi lubatud endale nimeks võtta. Rootsisis pole näiteks lubatud lapsele nimeks panna Ikea või Elvis, kuid Lego, Google või Metallica loetakse sobivaks. Paar aastat tagasi tekitas kuningriigis kõmu mees, kes soovis oma tavalisele nimele Hans Erik lisada veel ühe komponendi: Majestät. Hans Majestät Erik kõlaks ju kenasti, aga kuna „hans“ tähendab rootsi keeles lisaks nimele ka asesõna „tema“, siis oleks Hans Majestät Erik tähendanud kuninglikku pöördumist: Tema Majesteet Erik, mida ametnikud ei saanud ju kuidagi lubada! Meilgi leidub rohkesti Hanse, aga pole teada, kas neist keegi on proovinud majesteediks kuulutada.

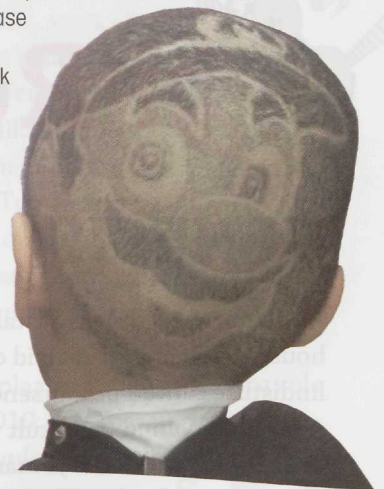
Alt ära, rekordimees tuleb!

Indoneesias sai üks Kediri küla mees hakkama vägiteoga: ta konstrueeris endale jalgratta, mille pikkus on tervelt 26 meetrit. Tegu pole mingi kümnel rattal liikuva sõidukiga – rattaid on trampvankril ikka vaid kaks. Ülemaailmsesse Guinnessi rekordite raamatusse sõiduriist küll seni pole pääsenud, kuid tublid indoneeslased otsustasid juba 1990. aastal luua Jaava saarele kohaliku Muri rekordite raamatu koos vastava muuseumiga, ning sinna sobis 26-meetrine jalgratas nagu rusikas silma. Kahjuks selgus sõiduki katsetamisel, et sellega saab sõita ainult sirget maanteed pidi – kurvides kipub sõiduhiiglane ümber minema.

Supernägu selja taga!

Nintendo videomängusarjadest on kahtlemata kõige tuntumad Super Mario sekeldused. Küllap on Nintendo leiutajal, jaapanlasel Shigeru Miyamotal, hea meel selle punase mütsi ja kikkis vuntsidega tegelase menu üle, kuid vaevalt oskas ta arvata, et mõni mängija teeb kõik selleks, et ise Super Marioks kehastuda – täpsemalt „peastuda“. Noorel ameeriklasest fännil on ilmselt ka frisöör sama mängusarja asjatundja: ega ikka sellise supersoenguga iga juuksur hakkama ei saa! Huvitav oleks muidugi vaadata kuklakarvade seisuga nädala-paari pärast – vägagi võimalik, et siis on Mariost saanud Maria!

PROGE ROCK 3. Vello Salumets

GENESIS

Ansambli ajalugu algas aastal 1967, kui viis Charterhouse'i kooli õpilast saatsid oma koolibändi demolindistuse tuntud produtsendile Jonathan Kingile. Ansambliil polnud tegelikult veel nimegi: **Peter Brian Gabriel (1950)** laulis ja mängis flööti, **Michael John Cleote Crawford „Mike” Rutherford (1950)** sõrmit- ses bassi, Anthony Phillips oli kitarrist, **Anthony George „Tony” Banks (1950)** mängis klahvpille ning Chris Stewart trumme. Produtsent nägi kooli- poistes sädet, soovitas nende bändile isegi hea nime – Genesis, ning tegi omal riisikol nendega plaadistus- lepingu. Selle tulemusena ilmus aastal 1969 debüütal- bum „From Genesis to Revelation”, kuid plaadi müügi- edu oli nullilähedane. Noormehed ei heitnud aga meelt

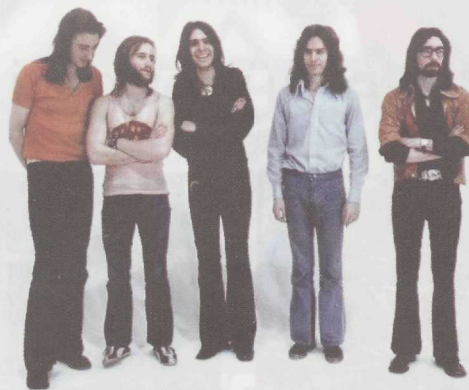
ning otsustasid jätkata. Ebaõnnestunud debüütalbu- mile järgnenud „Trespass” jäi samuti tähelepanuta ning alles kolmas album „Nursery Cryme” andis kriitikute arvates mõningat lootust. Tõsi, Genesis oli selleks ajaks läbi teinud koosseisuvahetuse: kitarrist mängis nüüd **Stephen Richard „Steve” Hackett (1950)** ja trummide taga istus **Philip David Charles „Phil” Collins (1951)**. Uute liikmete ning värskete ideedega ilmus Genesisel kohe neljas plaat „Foxrot” ning koos sellega tuli ka esimene läbimurre Briti tabelisse. Pole ka ime, sest albumil olnud seitsmeosaline süit „Supper’s Ready” seadis Genesisi kriitikute hinnanguil kohe ühele pulgale selliste ansamblitega nagu King Krimson, Emerson, Lake & Palmer ning Yes.

1973 täienes Genesisise disko-graafia koguni kahe eduka plaadi võrra: nii kontsertalbum „Genesis Live” kui ka „Selling England By the Pound” asusid vallutama edetabeleid. Genesisest oli üleöö saanud kultusbänd ning laulja Peter Gabrielist täiesti uut tüüpi rock-staar, kelle lavakostüümid, erilised maskid ja *show* tähendasid muusikateatri tungimist roki-lavale. Edust tiivustatuna laskis

Genesis aastal 1974 käiku oma kõige teatraalsema projekti „Lamb Lies Down On Broadway”, mis lavastati sürrealistliku multimeedia-show’na ning vorbiti samanimeline topeltalbum. Multimeedia võimalused polnud tollal küll need, mis praegu, kuid laserite, valgus- ja värvimängudega saadi muusikaline näitemäng, mille kohta kriitikud ütlesid, et Genesis on nüüd lõplikult hulluks läinud. Kuid asjal oli ka oma varjukülge. Peter Gabriel, kes oli selle show peategelane, sai tuule tiibadesse, lahkus Genesisest ning alustas oma soolokarjääri. Uue laulja leidmiseks kuulutati välja konkurss. Kuna neljasaja kandidaadi hulgast sobivat ei leitud, nõustus Phil Collins lõpuks ise laulma.

„Wind And Wuthering” jäi kitarrist Steve Hackettile viimaseks Genesisega tehtud stuudioalbumiks. Pärast Hacketti lahkumist oleks võinud arvata, et ansambel vajub nüüd kokku, kuid võta näpust! Banks, Rutherford ja Collins avaldasid triona plaadi „And Then There Were Three”. Tähelepanuväärne on see, et kui trummimehest Collinsist sai laulja, siis Mike Rutherford kvalifitseerus bassimehest ümber kitarristik. Õieti mängis ta nüüd studios mõlemat instrumenti ning kontsertidel oli tal kaelas kahe kaelaga pill, millest ühel olid bassi ning teisel kitarri keeled. Kõige huvitavam on see, et kolmekesi tehtud „**And Then There Were Three**” oli Genesisise albumitest esimene, mis jõudis alguses kuldplaadi ning seejärel juba plaatinaplaadi staatusesse.

Gabrieli ja Hacketti lahkumisega muutusid jõuvahekorrad Genesises tunduvalt – ansambli ideoloogina hakkas domineerima Phil Collins. Muutus ka ansambli orientatsioon ning aastatel 1980-1983 ilmunud albu-

mid „Duke”, „Abacab” ja „Genesis” näitasid selgelt, et progemeistritest on saanud hitimeistrid.

Kuid Genesisise kommertsiaalne kallak ei saanud ainuvaldavaks siiski üleöö ega ühe-kahe plaadiga. Eks oli siingi otsimist ja leidmist ning kui 1983. aastal ilmus Genesisisel nimetu plaat, kus avalooks „Mama”, siis progefännid rõõmustasid, et kohe tulevad Genesisise

vanad head ajad tagasi. Läbinägelikumad aga oskasid albumit seostada hoopis Collinsi soolokarjääriga, mida ta oli jõudnud juba alustada Genesisise siiski selga keeramata. Phil Collinsi soolokarjäär sai vahepeal hoogu üha juurde, ta oli vaieldamatult edukas ning pole siis imestada, et Genesisise lood hakkasid ikka rohkem sarnanema Phil Collinsi sooloprojektidega. Aastal 1986 ilmunud plaat „Invisible Touch” on igatahes sellesuunaliste mõjude ilmekas näide. Genesisise albumitelt hakkas edetabelitesse tilkuma ka hitt-singleid, nagu näiteks „Misunderstanding”, „Turn it on Again” ja „That’s All”, mis saavutasid edu Ühendriikideski ja tõstsid Genesisise nn. staadioniroki kategooriasse. Näiteks 1987. aastal korraldatud „Invisible Touch Tour’il” sai Genesisest esimene bänd, kes suutis neli öhtu järjest täita publikuga Londonis asuva Wembley’ staadioni.

Sama suunda jätkas ka 1991. aasta album „We Can’t Dance”. Kuid vähe sellest, et bändimehed enam tantsida ei saanud, nad ei suutnud enam ka arvestatavaid uusi ideid genereerida. Kontserdikogumikke küll tehti, kuid studiosse polnud neil enam justkui asja. 1996 lahkus ansamblist ka Phil Collins. Tema asemele kutsuti lauljaks Ray Wilson ning trummide taha koguni kaks meest. Aastal 1997 ilmus Genesisise viimane stuudio-plaat „Calling All Stations”, mida ei saatnud aga enam varasemate albumite edu.

Ühtekokku on Genesisise plaate müüdnud maailmas üle 150 miljoni eksemplari ja 2010. aastal pääses bänd Rock’n’Rolli Kuulsuste Halli.

Videoklipid:

<http://www.youtube.com/watch?v=W35wffcByIY>
<http://www.last.fm/music/Genesis/+videos/+1-z5NOVO-EH0c>
<http://www.youtube.com/watch?v=MWxaidVlJXk>
<http://www.youtube.com/watch?v=NxwHelQ9wYk>
http://www.youtube.com/watch?v=zU9lv_WqK6k

Ütle üks hea autolapse nimi!

Auto, kellele pühendati laul

Jüri Trouberg

AUTODEST

KENOSHA COUNTY HISTORICAL SOCIETY
THEOLDMOTOR.COM

1908

1950

1958

Paul Keresele
kuulunud
Rambler

Ajad muutuvad ja autod koos nendega. Ei või iial teada, missugune neljarattalistest jääb püsima aastakümneteks ja milline vajub unustuse hõlma. Nõukogude ajal, mis polegi kuigi kauge minevik, vurasid Eesti teedel põhiliselt Nõukogude Liidus valmistatud masinad – Moskvižid, Žigulid, Zaporožetsid ja Volgad, ning haruharva linnapiili ilmunud Forde või BMW-sid jäädi suure huviga uudistama. Tõsi küll, mõnes peres oli säilinud ka esimese Eesti Vabariigi ajal ostetud vanu autosid, kuid neid oli üpris raske korras hoida ja remontida, kuna varuosi polnud kusagilt võtta. Üks väheseid Eesti NSV-s liikunud Ameerika autosid oli meie kuulsale malesuurmeistrile **Paul Keresele** kuulunud **Rambler Classic Ambassador 660**.

Præguseks on Žigulid ja Moskvižid meie linnapildis muutunud haruldaseks ja nende asemel vuravad maanteedel BMW-d, Audid, Hondad, Toyotad – kõiki marke ei jõuagi üles lugeda. Kuid Ramblerid – neid omaaegseid menukaid sõidumasinaid – võib kahjuks kohata harva.

Sõnal „rambler“ on mitu tähendust: uitaja, luusija, rändur, roniroos... Selge see, et kui **Thomas B. Jeffery** Chicagos aastal 1897 oma esimese auto prototüübile Rambleri nime andis, siis pidas ta silmas ikka rändurit, mitte ronitaimet!

Masstootmisse läksid Ramblerid aastal 1902, ning muutusid kiiresti populaarseks: 20. sajandi algul oli Jeffery firma Oldsmobile'i järel USA-s suuruselt teine. Aastal 1916 omandas Jeffery firma Charles W. Nash. Aastast 1954, kui Nashi firma ühines Hudsoni kompaniiga

AMC-ks (American Motors Corporation), saavutasid nn esimese põlvkonna Ramblerid (1954 – 1957) suure müügi edu, mis tulenes suuresti ka sellest, et nende kvaliteetsete autode hind oli madalam kui teistel ameerika sõidumasinatel – ainult 395 dollarit. Ka teise põlvkonna Ramblerid (1958 – 1963) jätkasid võidukäiku autoturgudel.

1958 lõi ansambel The Playmates koguni laulu „Beep Beep“, mis pajas sellest, kuidas Rambler pörutab teisel ringil Cadillacist ette, ning laul oli kaksteist nädalat Billboardi edetabelis. Kolmanda generatsiooni autod sündisid aastatel 1964 – 1969, kuid sestpeale pandi Ramblereid kümmekond aastat kokku veel vaid Mehhikos ja Austraalias – USA-s aga valmis viimane Rändur 1969. aasta juunis...

Aastal 1963, kui Paul Keres võitis Los Angelese maleturniiri, oli aga Rambler Ambassador võitnud aasta auto tiitli. Maleturniiri korraldajad olid võitjale auhinnaks välja pannud Ameerika auto – maletaja enda valikul, ning pärast kataloogide sirvimist otsustaski eestlasest suurmeister Rambleri kasuks. Autoajaloolased kirjutavad, et sõidumasinaga saatsid ameeriklased laevaga Riia sadamasse oma kulu ja kirjadega ning isegi Nõukogude toll otsustas loobuda 200-protsendilisest tollimaksust, mis tavaliselt sellise haruldase tehingu juurde käis. Imekombel ei sunnitud suurmeistrit kallist auhinnast loobuma, nagu seda

Nõukogude Liidus tihti ette tuli, ega ka vahetama mõne kohaliku automargi vastu.

Kõige vahvam on aga see, et sedasama Paul Keres auhinnaautot on nüüd võimalik näha Tallinna automuuseumis!

HÜPER-SUPERKANGELANE ASUS TEGUTSEMA!

Kinoekraanilt oleme näinud mitmeid meie planeedi päästmisega ametis olnud sangareid: Amblikmeest, Terasmeest, Märulimeest ehk Action Mani... Nüüd on aga nii teleriekraanil kui ka mängulaul ilma tegemas õige noor kangelane, kes hiljuti jõudis Eestissegi.

Maxwell McGrath on tavaline 16aastane poiss, kes ühel päeval avastab, et ta keha toodab ülivõimsat turboenergiat. Esialgu ei oska Max oma imeomadustega midagi peale hakata, kuid õnnekombel kohtub ta Steeli – kõrgelt arenenud maavälist eluvormi, kes aitab tal oma võimeid kasutada, ning sestpeale suudab hüper-superkangelane Max Steel end muundada, kui tekib vajadus Maad kallaletungijate eest päästa. Ja ründajate galerii on koletiste, mutantide ja tulnukate poolest rikas, nii et seiklustest Max Steelil puudust ei tule!

Neid seiklusi jagub ka mängudesse: mängu- ehk lahinguväljal võitlevad omavahel erinevad spinnerid, kelle turbojõud sõltub teadagi mängijate osavusest.

Meie seekordne küsimus kõlab aga nii: **mida teeksid ja kuidas käituksid Sina, hea lugeja, kui avastaksid, et Sinus on tärganud tohutu turboenergia?**

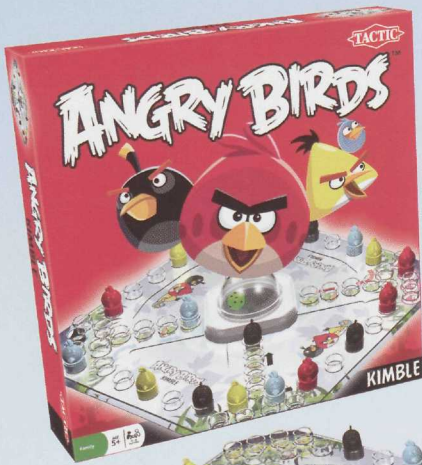
Kirjuta ja joonista meile sellest ning saada oma vaimutöö toimetusse enne **05. oktoobrit 2013** – siis on Sul lootust võita Max Steeli spinnereid Rimonnelt!

Peaauhinnaks on aga lisaks spinneritele ka lahinguväli!

Maaletooja: Rimonne Baltic

MATTEL

Kured lähevad, kurjalinnud jäävad!

Sellal, kui pääsukesed juba lõunamaa maakaarte uurivad ja kured valmistuvad Aafrikasse tõmmudele täidetele-onudele beebisid viima, istuvad kurjalinnud mõnusasti tubades ega tee teist nägugi.

Angry Birds on Angry Birds!

Küllap lauamängude leiutajad juba teavad, et pikkadel sügisõhtutel kutsuvad kurjalinnud kõiki tubaseid mängu – selleks tarbeks on loodud kaks Angry Birds Kimble'i lauamängu, üks sinine ja teine punane. Lisaks neile on leiutatud ka põnevaid mängukaartide komplekte.

Kui aga sekka juhtub ka sooje ja päikeselisi päevi, siis on kurjalinnud samuti platsis: Angry Birdsi uus õuemäng kutsub huvilisi kosmosesse.

Meie seekordne ülesanne kuulub aga ennustamise valdkonda:

kirjutage ja joonistage meile mängukangelasi, kes võiksid tulevikus saada niisama kuulsaks nagu Angry Birdsi tegelased!

Ja ärge unustage neile vaimukaid nimesid panna!

Saatke oma ideed toimetusse **enne 5. oktoobrit 2013!**

Parimatele auhinnaks Angry Birdsi mängud ja kaardid Rekatoilt!

NB! Ära unusta, et Rekato internetipood asub ikka endisel aadressil:

www.rekato.ee

REKATO

nüüd mängime...

TACTIC®